

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tujemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Jevtičeva lista je dobila absolutno večino

Pri volitvah v narodno skupščino v nedeljo 5. t. m. je za Jevtičevo listo glasovalo 1.738.390, za Mačkovo-Davidovičevo listo 983.248 za Ljotičevo listo 23.814 in za Maksimovičevo listo 32.720 volilcev

Volitve poslancev za narodno skupščino dne 5. t. m. so se vršile v redu in miru. Le na 11 voliških bodo v nedeljo 12. t. m. ponovne volitve. V nedeljo je glasovalo v vsej državi skupaj 2.778.172 volilcev. Za listo g. Bogoljuba Jevtiča je bilo oddanih 1.738.390 glasov. Lista g. dr. Vladka Mačka je prejela 983.248 glasov, lista g. Dimitrija Ljotiča 23.814 in lista g. Božidara Maksimoviča 32.720 glasov.

V odstotkih so oddani glasovi razdeljeni takole: za listo g. Jevtiča 62,6 %, za listo g. dr. Mačka 35,4 %, za listo g. Ljotiča 0,86 %, za listo g. Maksimoviča 1,18 %.

Izid v dravski banovini

Banska uprava dravske banovine objavlja naslednje službeno poročilo o izidu volitev v dravski banovini: število volilnih upravičencev 308.472; število oddanih glasov 151.846 (47,67 %). Dobile so glasov: lista gosp. Bogoljuba Jevtiča 125.178 (82,43 %), lista gosp. dr. Vladka Mačka 22.510 (14,82 %), lista g. Dimitrija Ljotiča 2513 (1,65 %), lista g. Bože Maksimoviča 44 (0,03 %), a število neveljavnih glasov je bilo 1601 (1,07 %).

Izidi v drugih banovinah

Kratice pomenijo: v. u. = volilni upravičenci; odd. gl. = oddani glasovi; J = Jevtič; MD = Maček-Davidovič; MČ = Maksimovič; L = Ljotič.

Primorska banovina: v. u. 247.736, odd. glasov 178.939, J 65.609, MD 111.993, L 974, MČ 363.

Drinska banovina: v. u. 402.194, odd. glasov 299.732, J 204.427, MD 90.890, L 1462, MČ 2953.

Zetska banovina: v. u. 242.431, odd. glasov 189.746, J 154.074, MD 30.633, L 809, MČ 4230.

Dunavska banovina: v. u. 688.775, odd. glasov 493.249, J 348.485, MD 121.595, L 13.635, MČ 9543.

Moravska banovina: v. u. 403.563, odd. glasov 319.213, J 255.640, MD 54.601, L 790, MČ 8182.

Vardarska banovina: v. u. 424.338, odd. glasov 303.764, J 255.519, MD 43.981, L 966, MČ 3298.

Savska banovina: v. u. 760.048, odd. glasov 586.026, J 177.789, MD 405.356, L 2157, MČ 724.

Vrbaska banovina: v. u. 272.103, odd. glasov 213.131, J 119.150, MD 91.979, L 117, MČ 1885.

Izidi v Beogradu in banovinskih glavnih mestih

Beograd (z Zemunom in Pančevom): v. upravičencev 80.273, odd. gl. 43.587, J 31.973, MD 9731, MČ 1508, L 375. Izvoljenih je vseh pet kandidatov Jevtičeve liste.

Zagreb: v. u. 66.896, odd. gl. 39.287, J 9619, MD 29.530, MČ 25, L 113. Izvoljeni bodo najbrž vsi trije kandidati na Mačkovilisti.

Ljubljana: v. u. 18.991, odd. gl. 12.864, J 12.489, MD 198, MČ 17, L 160. Izvoljena sta kandidata na Jevtičevi listi Ivan Mohorič in dr. Riko Fuč.

Novi Sad: v. u. 18.810, odd. gl. 10.375, J 6799, MD 2784, MČ 772, L 19. Izvoljen je prosvetni minister Stevan Čirič z Jevtičeve liste.

Niš: v. u. 12.345, odd. gl. 7123, J 6879, MD 192, MČ 0, L 14. Izvoljen je kandidat na Jevtičevi listi niški župan Dragiša Cvetković.

Skopje: v. u. 19.546, odd. gl. 9267, J 7271, MD 1955, MČ 20, L 21. Izvoljen je z Jevtičeve liste pravosodni minister dr. Dragutin Kojič.

Cetinje: v. u. 2315, odd. gl. 1715, J 1613, MD 110, MČ 0, L 1. Izvoljen je kandidat na Jevtičevi listi cetinjski župan Nikola Zuber.

Banja Luka: v. u. 5680, odd. gl. 4107, J 2108, MD 1345, MČ 51, L 3. Izvoljen je kandidat na Jevtičevi listi dr. Todor Lazarevič.

Sarajevo: v. u. 22.276, odd. gl. 15.166, J 9053, MD 6012 (od teh dr. Spaho 4329), MČ 65, L 32. Izvoljen je z Jevtičeve liste notranji minister Veimir Popović.

Split: v. u. 11.331, odd. gl. 9783, J 3410, MD 6338, MČ 5, L 30. Splitski mandat je zaenkrat še sporen.

Izidi v srezih v dravski banovini

Izvoljeni kandidati so poldebelo razprto tiskani.

Mariborsko volilno okrožje.

Srez Brežice: v. u. 9893, odd. gl. 5372, J 2936 (dr. Andrej Vebler 1522, Krulj 1414), MD 1515, L 921, MČ 0.

Srez Celje: v. u. 17.797, odd. gl. 7991, J 5507 (Ivan Prekoršek 3322, Stante 2185), MD 2451, L 13, MČ 0.

Srez Dolnja Lendava: v. u. 10.859, odd. gl. 5863, J 4527 (dr. Franc Klar 3332, Hajdinjak 1195), MD 1133, L 3, MČ 0.

Srez Gornji grad: v. u. 4988, odd. gl. 2004, J 1694 (Matija Goričar 897, Žehelj 797), MD 310, L 0, MČ 0. Mandat je še sporen.

Srez Konjice: v. u. 5485, odd. gl. 2825, J 2649, (Karel Gajšek 2442, Seručar 207), MD 165, L 11, MČ 0.

Srez Laško: v. u. 11.127, odd. gl. 4099, J 3024 (Rudolf Pleskovič 1463, Roš 1333, Štruc 228), MD 981, L 94, MČ 0.

Srez Ljutomer: v. u. 10.448, odd. gl. 4867, J 4436 (Avgust Lukačič 2226, Rajh 950, Skuhala 1260), MD 429, L 2, MČ 0.

Srez Maribor — desni breg: v. u. 13.883, odd. gl. 6101, J 5963 (Vinko Gornjak 3210, Krejči 1827, Kirbiš 926), MD 134, L 4, MČ 0.

Srez Maribor — levi breg: v. u. 24.777, odd. gl. 15.791, J 15.397 (Ivan Janžekovič in dr. Ivan Jančič 11.598, Ogrinc in Fras 3797), MD 278, L 96, MČ 0.

Srez Murska Sobota: v. u. 16.070, odd. gl. 9226, J 6327 (Josip Benko), MD 2484 (od teh prof. Pavlič 1236), L 3, MČ 0.

Srez Prevalje: v. u. 8869, odd. gl. 3220, J 2997 (Karel Doberšek 1814, inž. Lenarčič 1183), MD 231, L 2, MČ 0.

Srez Ptuj: v. u. 19.473, odd. gl. 8059, J 7239 (Miha Brenčič 4849, Petovar 2390), MD 734, L 84, MČ 2.

Srez Slovenjgradec: v. u. 7760, odd. gl. 3726, J 2896 (dr. Anton Novčan 1648, dr. Vošnjak 315, Kopač 933), MD 784, L 46, MČ 0.

Srez Šmarje: v. u. 11.677, odd. gl. 5665, J 2683 (dr. Moser 1760, Zdolšek 468, Komar 455), MD 2981 (dr. Rudolf Dobovišek), L 1, MČ 0.

Ljubljansko volilno okrožje.

Srez Črnomelj: v. u. 4069, odd. gl. 2952, J 1487 (dr. Jure Kocel), MD 1465, L 1, MČ 1.

Srez Kamnik: v. u. 10.593, odd. gl. 5344, J 5126 (Anton Kersnik 2570, Cerer 2556), MD 209, L 9, MČ 0.

Srez Kočevje: v. u. 11.141, odd. gl. 5248, J 4831 (dr. Ivan Lovrenčič 2153, Arko 2025, dr. Sajovic 653), MD 414, L 1, MČ 1.

Srez Kranj: v. u. 16.096, odd. gl. 3722, J 3679 (dr. Fran Šemrov 1862, Lončar 1817), MD 27, L 16, MČ 0.

Srez Krško: v. u. 14.474, odd. gl. 6862, J 5201 (inž. Fran Zupančič 2726, Horvatič 2475), MD 1564, L 96, MČ 1.

Srez Litija: v. u. 10.790, odd. gl. 4121, J 3387 (Milan Mravljec 2204, Lajovic 1183), MD 196, L 537, MČ 1.

Srez Logatec: v. u. 7706, odd. gl. 3394, J 3011 (dr. Drago Marušič), MD 343, L 40, MČ 0.

Srez Ljubljana — okolica: v. u. 21.676, odd. gl. 8757, J 8315 (dr. Drago Marušič in m. ph. Stanko Hočvar), MD 199, L 222, MČ 21.

Srez Metlika: v. u. 2681, odd. gl. 1867, J 1338 (Dako Makar 607, Malešič 391, Bajuk 332), MD 530, L 7, MČ 0.

Srez Novo mesto: v. u. 13.655, odd. gl. 6972, J 4350 (dr. Josip Režek 1900, Buč 1229, inženjer Pavlin 473, Matko 449, Štrbenk 299), MD 2541, L 31, MČ 0.

Srez Radovljica: v. u. 10.456, odd. gl. 4329, J 4193 (Ivan Mohorič 2891, Ažman 1302), MD 9, L 127, MČ 0.

Ljubljana — mesto: v. u. 18.991, odd. gl. 12.864, J 12.489 (Ivan Mohorič in dr. Riko Fuč), MD 198, L 169, MČ 17.

Izidi po srezih v savski banovini

Srez Donji Miholjac: v. u. 7641, odd. glasov 6091, J 1524, MD 4518.

Srez Požega: v. u. 16.477, odd. gl. 13.356, J 3524 (bivši minister doktor Dragan Kraljevič), MD 9825.

Srez Čazma: v. u. 10.926, odd. gl. 9716, J 1090, MD 8723.

Srez Čabar: v. u. 3386, odd. gl. 2090, J 521 (dr. Bogdan Koritnik), MD 1569 (dr. Ante Cividini).

Srez Dugo selo: v. u. 6649, odd. gl. 5832, J 352, MD 5400.

Srez Donja Stubica: v. u. 11.106, odd. glasov 10.266, J 250, MD 10.016 (bivši narodni poslanec Juraj Kemfelja).

Srez Novi Marof: v. u. 9719, odd. gl. 8316, J 298, MD 8116.

Srez Pisarovina: v. u. 4739, odd. gl. 4002, J 171, MD 3831.

Srez Ludbreg: v. u. 8479, odd. gl. 7066, J 1092, MD 5974.

Srez Našice: v. u. 13.059, odd. gl. 10.461, J 3300, MD 6113.

Srez Djakovo: v. u. 14.151, odd. glasov 11.253, J 2021, MD 9209.

Srez Sušak: v. u. 10.007, odd. glasov 7596, J 3845, MD 3374.

Srez Krapina: odd. gl. 8560, J 136, MD 8424.

Srez Daruvar: v. u. 8259, odd. glasov 7153, J 3440, MD 3706.

Srez Krk: odd. gl. 4430, J 2377, MD 1927, MČ 1, L 125.

Srez Čakovec: odd. gl. 9987, J 1341, MD (doktor Hinko Krizman) 8641, MČ 5, L 0.

Srez Varaždin: odd. gl. 13.164, J 1983, MD 11.181.

Srez Pregrad: odd. gl. 7648, J 843, MD 6805.

Srez Prelog: odd. gl. 9515, J 4691, MD 4821, MČ 1, L 2.

Srez Zagreb okolica: odd. gl. 15.734, J 589, MD 15.145.

Srez Delnice: odd. gl. 4703, J 758, MD 3941, MČ 1, L 3.

Srez Pakrac: odd. gl. 7398, J 3334, MD (Valerijan Pribičević) 4045, MČ 4, L 9.

Srez Vrbovsko: odd. glasov 3888, J 1783, MD 2104, MČ 1, L 0.

Srez Virovitica: v. u. 12.428, odd. gl. 10.450, J 3369, MD 7044.

dalo tako doseči, da bi nabiralec prodajal naravnost veledrogerijam brez vseh vmesnikov. Vsi ti pač gledajo le na to, da bi pri svojem poslu čim več zaslužili. Seveda je to nemogoče vse dotle, dokler ne bo mogoče zbrati večjih količin zdravilnih rastlin v eni roki, kar se pravi: vse dotle, dokler se ne bodo nabiralci v enem kraju združili.

Nabiranje zdravilnih rastlin ni tako enostavno, kakor bi si kdo predstavljal, zakaj neprijetno nabrane in slabo posušene zdravilne rastline se sploh ne dajo vnovčiti, ker nimajo zdravilnih učinkov, zaradi katerih jih seveda kupujejo lekarne. Najprej je treba zdravilne rastline dobro poznati in tudi vedeti, kakšni deli teh rastlin in ob katerem času se nabirajo in kako se sušijo. Prav pri sušenju zdravilnih rastlin se največ greši, ker mnogi sušijo rastline, pri katerih zahteva kupec zeleno barvo, na soncu, ki jim vzame njihovo barvo in s tem tudi uniči ves morda večtedenski nabiralčev trud.

Iz vsega tega je jasno, da mora imeti nabiranje zdravilnih rastlin v vsakem kraju nekega vodnika, ki bo poznal vse te zahteve ter bo stal nabiralcem s svetom in pomočjo ob strani. Ne vemo, kaj pravi k temu predlogu višje šolsko oblastvo: Učiteljsko osnovnih šol naj bi se najprej samo posvetilo preučevanju zdravilnih rastlin in bi naj izpodbujalo in navajalo učence k pravilnemu nabiranju, sušenju in odpošiljanju v skupnih pošiljkah. Tako bi se na eni strani seznanili otroci z važno panogo naravoslovja, z rastlinstvom, na drugi strani pa bi vršili učitelji na ta način, prav kakor že vršijo v sadjarstvu, čebelarstvu in drugih kmetijskih panogah prav važno delo, ki bi na eni strani prinašalo res lepe dohodke širokim narodnim plastem, na drugi strani pa bi močno dvigalo ugled in vpliv učiteljskega stanu.

Sodimo, da je naš predlog uvaževanja vreden in da pri količkah dobri volji ni nezdržljiv z zakonitimi predpisi za učiteljsko službo. Naposled pač tudi ne bi preveč preobremenjeval sicer res zelo zaposlenega učiteljsstva.

Izdala se je.

Ona: «Kaj bi storil, če bi ti nenadno umrla?»

On: «To, kar bi storila ti, če bi jaz umrl.»

Ona: «O, ti nesramnež. Pa si mi obljubljal, da se z drugo ne bi nikdar poročil.»

Pogoji za dobičkonosnost nabiranja zdravilnih zelišč

Zadnje čase so postala zdravilna zelišča nekakšna gospodarska moda. Nekaterniki celo upajo, da bi se moglo s primerno organizacijo nabiranja in prodaje teh zelišč znatno pomagati širokim slojem zlasti v naši banovini. Kmetijska družba je ustanovila lani poseben oddelek za nakup zdravilnih zelišč, letos pa izkuša železničarska nabavljalna zadruga pridobiti svoje člane za nabiranje zdravilnih rastlin, ki jih bo potem izkušala vnovčiti.

Pravkar je izdala veledrogerija Jugofarmacija v Zagrebu krasno opremljeno knjigo pod naslovom «Naše zdravilne bilje», kjer najdemo glavne zdravilne rastline v prav dobrih barvnih slikah z vseni potrebnimi navodili za njihovo nabiranje, sušenje in odpošiljanje. Tvrdba pravi, da se dajo zdravilne rastline prav dobro vnovčiti v tujini. Po primernem izurjenju v nabiranju, sušenju in pakiranju zdravilnih rastlin, pravi v omenjeni knjigi tvrdba, bi se dal zagotoviti najsiromašnejšim slojem naroda, zlasti v ubožnih krajih, stalen, vse leto trajajoč dohodek, ki bi

tudi znatno krepil s prinosom tujih valut našo trgovinsko bilanco.

Preden se kdo loti kakšne nove gospodarske panoge, mora pomisliti zlasti dvojje: če bo dana v mejah verjetnosti možnost stalnega vnovčevanja pridelka in koliko se bo dalo pri tem delu zaslužiti. Možnost vnovčevanja zdravilnih rastlin je vsaj v današnjih razmerah dejansko podana, drugo pa je z zaslužkom pri tem delu. Poizvedovali smo o cenah teh rastlin in ugotovili, da kupujejo zdravilne rastline pri nas razni nakupovalci po tako nizkih cenah, da znaša dobiček vmesnikov od nabiralca do lekarne nad 150 odstotkov prvotne, nabiralcu plačane cene. Da navedemo le en primer: lipovo cvetje se kupuje od nabiralcev povprečno po 10 Din za kilogram, lekarnar pa plača zanj 25 Din, ko ga kupi od drogerije. Edina pot k izboljšanju nakupnih cen in torej tudi vprašanja dobičkonosnosti nabiranja zdravilnih zelišč sploh je pač ista kakor pri vseh drugih kmetijskih pridelkih: skrajšati je treba pot od pridelovalca do ravnika. To bi se

32 FARAONOV DEDIČ

«Kaj si že spet malodušen?» je odvrnil Hudales. «Premišljam, kaj naj pomeni vrstni red zvezd.»

«Najbrž jih je stavbnik kar tako raztresel po stropu», je dejal Sodnik tja v božji dan.

«To ne bo držalo. Pri zidanju svetišča so bili Egipčani od sile natančni. Zato mora lega solnca in meseca nekaj pomeniti. Toda kaj, to je vprašanje.»

«Čakaj, nečesa sem se spomnil», mu je segel Sodnik v besedo. «Ali niso imeli v dolini Nila pod templjem še posebnih podzemeljskih prostorov, kamor so vodili skriti vhodi?»

«Dà. Na primer pod templjem v Denderi.»

«Dobro. Morda je tudi tu tako. Ali solnce in mesec ne kažeta morda, kje je skrit vhod?»

Hudales je tovariša presenečeno pogledal. To je bilo res mogoče. Samo kako naj skrivnostni namig razkrije.

«Kaj če ne pomenijo zvezde kakšnih kamnitih plošč pod nami?» je menil Sodnik.

Ne, to ni moglo biti. Tla so bila iz treh močasnih plošč in presledki med njimi so bili zaliti z neko snovjo, ki je bila zelo podobna cementu.

Potem so začeli natančneje preiskovati stene. Iznemada je Hudales presenečeno vzkliknil in pokazal na skupino ujetnikov, ki so bili upodobljeni v reliefu na steni. Klečali so na kolenih in s povzdignjenimi rokami prosili milosti. Štirin dvajset jih je bilo in razvrščeni so bili v šestih vrstah po štirje.

Hitro so prinesli svetilko bliže in začeli kamnitne ujetnike ogledovali. Zdajci so odkrili, da sta imela oba ujetnika, ki sta ustrezala legi solnca in meseca komaj vidni razpoki v očeh.

«Tu je skrivnost!» je veselo dejal Sodnik. «Pritisnimo na oči obeh ujetnikov, da bomo videli, kaj nam bodo povedale. Upam, da niso kakšna vrata na loputnico, skozi katera bi padli v globino in si polomili roke in noge. Kaj praviš, prijatelj?»

«No, več kakor glavo nas ne more stati», ga je potolažil Hudales. «Glava nam pa tako ne sedi preveč trdno na vratu. Huje bi se nam najbrž zgodilo, če bi iznova padli sovražnikom v roke. Torej pogum!»

«Toda v kakšnem vrstnem redu naj pritisnemo.»

«To je vendar samo ob sebi razumljivo. Najprej solnce, potem mesec. Torej: ena, dve...»

Komaj sta pritisnili, že se je mogočna plošča v steni odmaknila nazaj in odprla se je zevajoča

votlina, odkoder je bušil v sobano zatohel duh. Skrivnost stolpa je bila odkrita.

Kam je vodila?

Ko so se begunci nekoliko opomogli od presenečenja, sta hotela Uasif el Hajat in Sodnik kreniti v temni rov. Hudales pa ju je zadržal.

«Ne delajta neumnosti», ju je prosil. «Če v zamemo svetilko iz najsvetejšega, bodo ljudje že zarana zjutraj vedeli, da smo bili tu. Začeli nas bodo iskati in nas bodo takoj imeli.»

«Toda luč moramo vendar imeti...»

«Zunaj v štrambi je še obilo svetilk, ki jih ne bodo tako hitro pogrešili.»

Ta nasvet je bil pameten in upoštevanja vreden. Zato so ga sprejeli, čeprav je mučila vse strašna nestrpnost.

Živež so spravili v temni hodnik in ploščo za seboj spet zaprli. Veliko kamnitno kocko za njo so postavili tako, da skrivnih vrat ni mogel nihče več od zunaj odpreti.

«Hrbet imamo zdaj zavarovan», je pomirjeno dejal Sodnik. «Zdaj pa dalje, da bomo videli, kaj nas še čaka.»

Vsak je vzel nekaj živeža in za Sodnikom so krenili dalje po hodniku.

Pot jih je vodila naravnost. Bila je nekoliko strma in v skalo vsekan. Še zmeraj so se poznali na njej številni sledovi dlet. Za Sodnika je bil to eden izmed dokazov, da je kamenje ognjeniškega izvora, čeprav je vse kazalo, da mora ognjenik že dolgo mirovati.

* Tempelj v Denderi v srednjem Egiptu je eden redkih, ki so ostali precej dobro ohranjeni.

Politični pregled

V petek se bodo v Bukarešti

sestali zunanji ministri Balkanske zveze

k rednemu posvetovanju. Glavni predmet razgovorov bodo sklepi in priporočila konference v Stresi v zvezi z nameravano sklenitvijo podunavskega sporazuma. Med drugim se bo dalje obravnavalo vprašanje ponovne oborožitve Bolgarije in Madžarske. Posvetovanjem bo prisotvoval tudi ministrski predsednik in zunanji minister g. Bogoljub Jevtić.

V nedeljo so bile

po vsej Franciji občinske volitve,

pri katerih je bilo treba izvoliti 450.000 občinskih svetnikov, v Parizu pa samo 90 na izpraznjena mesta. Za ta svetniška mesta sta se potegovala dva milijona kandidatov, dasi znaša število vseh volilcev okrog 10 milijonov, ker v Franciji ženske še nimajo volilne pravice. Volitve so potekle mirno. Le v Parizu so postavile ženske pred volilne prostore svoje žare in vabile volilce, naj glasujejo za žensko volilno pravico. Pri tem je prišlo do manjših rabuk, ker je policijsko oblastvo ponekod izkušalo ženske razgnati in volilne žare odstraniti. Bilo je tudi nekaj aretacij, aretirane so pa bile kmalu izpuščene. Bistvenih izprememb volitve niso prinesle. V občinah z nad 5000 prebivalci so pridobili komunisti pet občin, izgubili niso nobene. Socialisti so pridobili eno, a izgubili 10. Izpremembe pri ostalih strankah so neznatne. Vseh občin ima Francija 30.814.

Zadnje dni so se v Parizu

zaključila pogajanja za pogodbo med Francijo in Rusijo.

Pogodbo sta podpisala francoski zunanji minister Laval in ruski poslanik Potemkin. Pogodba je varnostna in se z njo obe državi obvezujeta na vzajemno pomoč v primeru napada na eno ali drugo državo. Pogodba, ki ne krši določil dogovora o Društvu narodov, pomeni vsekakor znaten korak k utrjenju miru na evropskem vzhodu.

Po vesti z Dunaja

se Avstrija krepko oborožuje.

Doslej je imela avstrijska vojska le štiri samostojne eskadronje konjenice, zdaj je pa sklenjeno, da se dva eskadrona združita v eno divizijo, vsaka divizija pa bo dobila še po en eskadron stromnih pušk. Pri gorskem topništvu bo vsaka

četrt baterija izpremenjena v samostojno baterijo težkega gorskega topništva. Uvede se znova čin kadeta, ki ga dobe vsi oni, ki bodo kot prostovoljci napravili vodniški zpit in prešli v rezervo redne vojske. V jeseni bo sprejetih veliko število gojencev v vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu, ker se znatno občuti pomanjkanje nižjih oficirjev.

Iz Benetk poročajo, da je bilo

posvetovanje Italije, Avstrije in Madžarske,

ki se je začelo v soboto pod vodstvom italijanskega zunanjega tajnika Suvicha, avstrijskega zunanjega ministra Berger-Waldenegga in madžarskega zunanjega ministra Kanye in se v ponedeljek nadaljevalo, v torek zaključeno. Na posvetovanju so se pokazale velike razlike zahtev in naziranj, zlasti med stališčem Italije in Madžarske. Madžarska je zahtevala za pristop k podunavskemu dogovoru popolno enakopravnost z vsemi državami v Srednji Evropi, posebno zaščito madžarskih manjšin v sosednjih državah, vsaj zagotovitev možnosti izprememb mirovne pogodbe in drugo. Pa tudi Avstrija je stavila razne zahteve, zlasti to, da bodi vprašanje vrnitve Habsburžanov izključno notranja zadeva Avstrije. Nasprotno pa je zastopala Italija stališče, da je treba najti vsaj v nekaterih točkah sporazum, ki bi zadovoljil tudi druge države, zlasti pa države Male antante, s katerimi je treba pri reševanju vprašanja Podunavja vsekakor računati. Kljub prvotnemu nesoglasju se je na posled vendar

dosegel sporazum glede madžarskih zahtev.

Madžarski listi pravijo, da se bo Italija zavzemala za to, da se Madžarski prizna neka enakopravnost v oboroževanju, da se dokončno spravi s sveta spor med Madžarsko in Jugoslavijo in da se v korist Madžarske rešijo še nekatere druge reči.

Iz Moskve poročajo,

da prispeta 20. t. m. v Moskvo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in rumunski zunanji minister dr. Titulescu,

ki bosta imela razgovore z ruskimi državniki. Gre za sklenitev posebnega dogovora med Češkoslovaško in Rusijo na eni in med Rusijo in Malo antanto, odnosno Balkansko zvezo na drugi strani. Bil bi to varnostni dogovor. Razen tega bodo državniki razpravljali tudi o poglobitvi medsebojnih gospodarskih odnošajev.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: volom I. 3.50 do 4 Din, II. 2.75 do 3.50, III. 2 do 2.75 Din, kravam debelim 2 do 2.50, klobasaricam 1.50 do 2 Din, teletom 4.50 do 5.50, svinjam 5 do 6.50 Din. Prasci za rejo, 6 do 12 tednov stari, so se prodajali po 85 do 140 Din za rilec. Na mariborskem sejmu pa so bile takele cene: debelim volom 2.75 do 3.50, poldebelim 2 do 2.25, plemenskim 2.50 do 3, bikom za klanje 2.25 do 2.50, klavnim kravam 2.50 do 3.50, plemenskim kravam 1 do 1.50, kravam za klobasarje 2.25 do 2.50, brejim kravam 2.50 do 3.25, mladi živini 3 do 4 Din, Mesne cene: volovsko meso I. 8 do 10, II. 6 do 8, meso bikov, krav in telic 4 do 6, telečje meso I. 8 do 10, II. 5 do 6, sveže svinjsko meso 8 do 12 Din za kilogram.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem trgu so se trgovali: prasci, 5 do 6 tednov stari, po 45 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari, po 80 do 90 Din, 3 do 4 mesece, po 150 do 160, 5 do 7 mesecev, po 200 do 250, 8 do 10 mesecev, po 300 do 340, eno leto, po 480 do 500 Din; kilogram žive teže po 4 do 5.50, mrtve po 7 do 8.50 Din.

HMELJ. V Žatcu na Češkoslovaškem se je povpraševanje po hmelju nekoliko povečalo. Cene so 1850 do 2100 češkoslovaških kron za 50 kg. Obrezovanje hmelja je v glavnem končano.

Sejmi

12. maja: Koprivnik, Lemberg, Velika Loka, Zagorje ob Savi;
13. maja: Gradac v Beli krajini, Planina pri Sevnici, Poljčane, Slovenjgradec, Breg pri Ptuj, Ponikva, Studenice pri Poljčanah, Vrh (logaški srez), Vrhovec na Dolenjskem;
14. maja: Kamnik (samo za živino);
16. maja: Kočevska Reka, Krka, Lukovk, Moravče, Pilštanj, Razkrižje, Studenec (kršk srez), Tržič (samo za blago), Vojnik;
17. maja: Ljutomer.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (z že všteto premijo v znesku 28.50 %):

Ko so prehodili kakšnih dve sto korakov, so iznenada prišli do docela gladke plošče, ki jim je branila pot naprej. Toda z lahkoto so jo odrinili in potem spet zapahnili za seboj.

Še dvakrat so prišli do enake ovire, potem pa so se znašli v srednjeveliki dvorani, ki je bila s stebri vred izklesana iz žive skale. Končala se je brez vrat na precej obsežni ploščadi. Ko so begunci stopili nanjo, so zagledali pod seboj temno jezero, nad seboj pa nočno nebo.

Tedaj so odložili svoje tovore in se začeli objemati.

«Rešeni», je naposled vzkliknil Sodnik in prijel Neli okoli pasu. Z vsemi pljuči je vdihaval sveži zrak, ki mu je po potovanju po zatohlih hodnikih tako dobro del. «Kdo bi si bil kaj takega mislil! Zdaj se malo najejmo, potem pa ležimo. Tu nas ne bo mogoč nihče motiti.»

«Ali ne bi bilo bolje, če bi okolico nekoliko preiskali?» je vprašal nezaupni Uasif el Hajaf. «Še kakšna druga pot bi utegnila voditi sem. Ljudem tam zunaj se ne bomo prav nič smilili, če nas bodo spet dobili v svoje roke. Zato moramo paziti, da se to ne zgodi.»

«Mislim, da se nam ni treba prav nič bati», je ugovarjal Hudales. «Hodnik in vsa ta skrivnostnost pričata, da je to zavetje določeno za skrajno silo, ker se v njem lahko majhna kopica brani dolge mesece. Zakaj so se ljudje lotili tega neizmerno težavnega dela, ko jim prav za prav ni treba misliti, da bi jih kdo napadel, mi je z enkrat še uganka. Morda bomo to še zvedeli.

Vsekako pa sem prepričan, da nam tu prav nič ne grozi.»

Ali so Kopta te besede prepričale, se na njegovem obrazu ni moglo brati. Molčal je in po južini je mirno legel kakor vsi drugi.

Ko so se spet zbudili, je že silil dan skozi stebre dvorane. Hitro so planili pokoncu, potolažili lakoto in šli ogledovat svojo utrdbo.

Zlasti Neli je bila radovedna. Vse jo je zanimalo, vse je hotela vedeti.

S ploščadi so lahko pregledali ogromno kotlino pod seboj do najmanjših podrobnosti.

Kotlina je bila žrelo ugaslega ognjenika in je bila široka najmanj tisoč metrov. Njene stene so se dvigale na vseh koncih skoraj navpično, časih celo previsno, najmanj dve sto metrov visoko. Tla so bila nekoliko nagnjena proti ploščadi in na vseh straneh docela obrasla. Približno osem metrov pod sabo so videli majhno jezero, ki so ga že ponoči opazili. S terase je vodil okrogel hodnik okoli vse globeli.

Kakšnih trideset korakov pred dvorano, kjer so spali, je segal v jezero dolg pomol. Na njegovem koncu se je slišalo zamolklo grgranje, ki so ga že ponoči čuli. Najbrž je tu jezero odtekalo. Ozke stopnice so vodile do nizkih vrat.

Medtem ko je Sodnik radovedno silil dalje, je Hudales opazoval okolico in je opazil, da je skalnata stena na nekem koncu ometana in pokrita z daljšim napisom.

Presenečeno je vzkliknil, ko si je napis nekoliko ogledal, in tudi prijatelji so obstali.

«Kaj pa je?» so ga vprašali skoraj vsi trije hkratu.

«Pojasnilo za vse, če se ne motim», je odvrnil Hudales. «Počakajte malo, da napis preberem!»

«Ali bo to dolgo trajalo?» je vprašal Sodnik nestrpnostno.

«Morda pol ure.»

«Potem pa je bolje, da gremo mi trije malo dalje. Morebiti odkrijemo kaj novega», je predlagal Sodnik.

«Ali ne bi bilo bolje, če bi počakali?» je ugovarjal Hudales. Kolikor sem mogel na prvi pogled ugotoviti, pripoveduje napis o nekem premakljivem kamnu. Utegnilo bi se zgoditi, da bi neopazno stopili na kakšen nevarni kraj in vsi zgrmeli v prepad...»

«Bomo že pazili. Pot po hodniku pač ne more biti nevarna...»

«Nerad vas puščam dalje, toda naj bo. Saj vidim, da se kar tresete od nestrpnosti.»

«Ali je to kaj čudnega? Le hitro beri, da nam ne bo treba predolgo čakati», je dejal naposled Sodnik.

V petih minutah sta prišla do konca ploščadi. Odondod je vodila ozka, tlakovana steza med zelenje in palme, ki so bile kakor perjanice pod višnjevim tropskim nebom.

V nadaljnjih petih minutah so prišli do izvira, ki je vrel iz tal.

Sodnik je segel z roko v vodo. Čutil je, da je bila zelo topla, skoraj vroča. Potem je opazil

1 nizozemski goldinar za 29.68 do 29.82 Din;
1 nemško marko za 17.56 do 17.10 Din;
1 angleški funt šterling za 212.65 do 214.71 Din;
1 ameriški dolar za 43.59 do 43.95 Din;
100 francoskih frankov za 289.60 do 291 Din;
100 češkoslovaških kron za 183.27 do 184.38 Din;
100 italijanskih lir za 361.35 do 364.43 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.80 do 8.90 Din. Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 374 do 377 Din.

Kratke vesti

== **Tretji mednarodni zbor hranilnic** bo v času od 20. do 25. t. m. v Parizu. Udeležili se ga bodo tudi zastopniki jugoslovenskih denarnih zavodov.

== **Rok za zamenjavo tisočakov.** Sredi februarja je Narodna banka objavila razglas, iz katerega je bilo razvidno, da so spet v prometu ponarejenci bankovcev po 1000 Din stare izdaje z dne 30. novembra 1920. Narodna banka je pozvala občinstvo, naj čimprej zamenja te stare bankovce za nove. V zvezi s tem so se raznesle govornice, da dne 4. maja letos poteče rok za zamenjavo teh bankovcev. Zadnji rok za zamenjavo teh bankovcev je 4. maj leta 1936., kakor je to razvidno tudi iz poročila Narodne banke za leto 1934. V letu 1935. poteče rok za zamenjavo samo za bankovce po 10 Din z datumom izdaje 1. novembra 1920. in za bankovce po 5 Din z različnimi datumi izdaje. Bankovci za 1000 Din, ki imajo dan izdaje 1. decembra 1931., ostanejo še nadalje v prometu.

== **Nemčija nam je dolžna iz trgovinskega prometa 300 milijonov dinarjev.** Prebitok v kliringu z Nemčijo spet narašča. Dne 23. aprila je znašal 291 milijonov dinarjev ter se je do 30. aprila zmanjšal na 290 milijonov dinarjev. Do 3. maja pa je spet narasel in prvikat dosegel 300 milijonov dinarjev.

== **Lepi dobički francoske družbe, ki izkorišča naše rudnike zlata ob Peku.** Francoski listi prinašajo podatke o poslovanju rudnikov ob reki Peku v naši državi. Družba, ki izkorišča rudnike, je bila osnovana leta 1933. z glavnico štirih milijonov francoskih frankov. Pri družbi ima večino francoski denar. V svojem prvem poslovnem letu je družba pridobila 166 kg 881 g finega zlata, kar je vrglo 840.403 franke čistega dobička. Upravni svet je sklenil predlagati, da se ta čisti dobiček porabi pretežno za nove naprave, ki so bile že izvršene. Nove naprave omogočajo družbi me-

sečno pridobivanje zlata v količini 25 kg. Ker se bodo še letos izvršile nadaljnje nove naprave, se bo pridobivanje zlata še povečalo. Po sporazumu družbe z našo Narodno banko je dovoljeno družbi izvoziti iz naše države protivrednost v devizah okoli 35 % pridobljenega zlata.

DOPISI

PAŠKA VAS. (Smrtna kosa.) Na veliko noč smo pokopali v Gorejah 85letnega starčka, povsod spoštovanega Franca Klančnika, po domače Škorca. Mož je bil posestnik lepe kmetije. Pred več leti je bil občinski odbornik. Svoječasno je večkrat vozil splave po Paki in Savinji na Hrvatsko. Zapustil je več otrok. Žena mu je bila umrla pred letom dni. Možu poštenjaku blag spomin!

ŠT. ILJ PRI VELENJU. Nedavno nedeljo so naši gasilski igralci priredili dramo iz svetovne vojne «A njega ni...» Igra je dosegla izredno lep uspeh. Vsa čast vrlemu režiserju in igralcem, ki so rešili svoje naloge tako, da so upravičeno lahko ponosni. Igra se bo na splošno željo bržčas še večkrat ponovila. Uspela uprizoritev je bila jasen dokaz vsem, da četa lepo deluje.

ŠT. LAMBERT. Gasilska četa priredi 12. t. m. proslavo gasilskega patrona svetega Florijana in veselico s plesom, pevskimi točkami in srečolovom. Dobitki bodo prav lepi. Čisti dobiček je namenjen za orodje. Vabljeni!

DOMAČE NOVOSTI

* **Visoko odlikovanje kneza Arsena.** Predsednik francoske republike je sprejel kneza Arsena in ga odlikoval z velikim križcem legije časti. Po odlikovanju je priredil predsednik Lebrun knezu Arsenu na čast svečan obred, ki so mu prisotstvovali razen našega poslanika v Parizu dr. Spalajkovića najodličnejši predstavniki francoske javnosti.

* **Spomenik kralju Aleksandru v Harbinu.** V Harbinu v Mandžuriji so pred dobrim mesecem na pobudo pravoslavnega škofa Nestorja sklenili zgraditi pravoslavno kapelico kot spomenik mučenikoma carju Nikolaju II. in našemu blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Kapelica bo

zgrajena po načrtu inž. Oskolkova v staroruskem slogu.

* **Pruski ministrski predsednik Göring obišče Jugoslavijo.** Zagrebške «Novosti» priobčujejo razgovor svojega berlinskega depisnika s pruskim ministrskim predsednikom in vrhovnim poveljnikom nemškega letalstva generalom Göringom, ki je zelo navdušen za naravne lepote Jugoslavije. Göring je izjavil, da mu je bilo osebno zelo hudo, ker sta se morali dve tako hrabri vojski, kakor sta nemška in srbska, boriti druga proti drugi, in sicer tem bolj, ker nikakor ni bilo potrebno, da se je Nemčija zavzela za umirajočo Avstro-Ogrsko. Dalje je Göring izjavil, da namerava v kratkem spet posetiti Jugoslavijo in da bo storjeno vse, da se prijateljstvo med obema državama še bolj poglobi.

* **Žrtve radgonske ustaje bodo počivale v domači zemlji.** Občinska uprava trga Gornje Radgone je na seji 2. t. m. sklenila izvršiti izkop in prevoz zemskih ostankov žrtev staroavstrijske soldateske, ki so kot jugoslovenski nacionalisti padli pod svinčenkami 29. maja l. 1918. v avstrijski Radgoni. V avstrijski Radgoni, kamor so bili med vojno postavili 97. tržaški pehotni polk, so služili takrat naši fantje iz Kranjske in Primorja. Pod vodstvom podoficirja Olipa, brata beograjskega odvjetnika dr. Janka Olipa, ki je bil doma iz Radovljice in vnet član radovljiškega Sokola, se je pripravljala vojaški upor, kateremu pa so Avstrijci zaradi izdajnikov prišli prezagodaj na sled. Posledica je bila, da je moralo devet naših zavednih slovenskih fantov preliti svojo kri na pragu osvoboditve. Padli so klici: «Živela Jugoslavija!» Medtem ko je radovljiški Sokol takoj po prevratu dal izkopati in prepeljati domov zemске ostanke voditelja vstaje in svojega dolgoletnega člana Olipa, so druge žrtve ostale pokopane na radgonskem pokopališču daleč od svojih domov. Dve žrtvi sta bili pred leti na prizadevanje svojcev izkopani in prepelani v Primorje, za ostalih šest, ki so Ukovič Rudolf, Melihen Andrej, Hvala Peter, Švab Anton, Frai Marko in Verlan L., vsi iz Primorja, pa se doslej ni nihče pobrigal. V Gornji Radgoni bodo zemski ostanki teh šestih položeni v nedeljo 12. t. m. dopoldne v skupen grob, ob katerem jim bo občina postavila primeren spomenik z imeni.

* **Denarna ureditev bratovskih skladnic.** Minister za gozdove in rudnike dr. Svetislav Popović je po sklepu ministrskega sveta izdal uredbo o preosnovi bratovskih skladnic in o denarni ure-

še več podobnih vrelcev, iz vsake se je zlivala voda v malo jezero.

Hudales je na drugem koncu jezera še zmeraj prebiral napis.

Niso ga hoteli motiti in so se po drugi strani globeli vrnili na ploščad.

«Ali ste že nazaj?» jih je vprašal, ko jih je spet opazil.

«Kaj si se bal za nas?»

«To ne, ker zdaj vem, da ni nikakšnih skrivnostnih pasti. Zdaj pa poslušajte, kaj pripoveduje ta napis.»

In začel je prevajati:

«Pahriped, faraon oaze dobrega Boga, govori ti svojemu sinu Neferherju in naslednikom svojega sina in duhovnikom in zaupnikom svojih potomcev, ki bodo vredni, da spoznajo to skrivnost. Poslušajte jo in skrivajte jo v srcu!»

«Mir in sloga sta vladala v oazi dobrega Boga, kar je veliki kralj Nebseni privedel svoj narod sem. Sedem in dvajset njegovih naslednikov se je vrnilo k svojim očetom, ko so dolgo gledali srečo in blagostanje v deželi. Tedaj pa je prišla nesreča nad oazo dobrega Boga. Zemlja se je začela tresti, svetišče in hiše so se podrli in usahnilo je veliko jezero, ki je dotlej dajalo zemlji vlago in ljudem pijačo. Vsi sinovi dobrega Boga bi bili žalostno pomrli, če se ne bi bil zgodil čudež. Stena okrogle gore se je razpočila. Iz njene sredine

je privrel potok, ki je dal za vse dovolj vode. Tedaj so se ljudje opogumili in popravili vso škodo, ki jo je napravil potres.

«Spet sta vladala dolga leta mir in sreča, dokler nisem sedel na prestol jaz, trinpetdeseti naslednik velikega prednika Nebsenija. V deželi sem dobil razprtijo, kajti moj brat, ki se je rodil istega dne — njegovo ime naj izgine iz spomina ljudi — se je uprl proti meni in si nabral obilo pristašev med mojim ljudstvom. Po hudem boju sem sovražnike premagal in potem storil nekaj, kar bo za bodočnost obvarovalo moje naslednike podobne usode.

«Tole je moje delo: V steno okrogle gore sem dal vsekati rov, ki sega do dna jezera, ki se skriva v gori. Odtod sem dal izkopati vodoraven rov navzven in po njem spustil vodo. Razpoko v gori, po kateri je voda dotlej tekla, sem dal zazidati, da ne more nihče več vdreti v osrčje gore od zunaj. Potem sem dal izkopati še en rov nad prvim, da bi napravil skrivnen dohod do jezera. Ljudje, ki so to zidali, so vzeli svojo skrivnost v grob. Le jaz jo poznam in maloštevilni moji svetovalci, ki sem jim jo zaupal.

«Zdaj poslušajte moj ukaz. Če bo nastal še kdaj upor med ljudstvom — dobri Bog naj to prepreči! — in ga ne boste mogli zatreti, pojdite vsi, ki poznate skrivnost okrogle gore, sem in zaprite dohode za seboj. Potem stopite na pomol ob ploščadi in izderite klin, ki drži

veliko skalo nad odtokom. Zaprla bo odtok in voda se bo dvignila. Vi se umaknite v šrambe in čakajte, da bo začelo ljudstvo, ki bo oropano pijače, prositi za milost in odpuščanje. Potem mu dajte spet vode po višjem rovu. Samo tanki zid morate razbiti in vsa voda, kar je bo odveč, bo hitro odtékla.

«Varujte skrivnost, ki vam daje oblast nad ljudstvom in ne odkrijte jo nikomur, ne otrokom ne prijateljem ne staršem ne bratom. Samo tisti naj jo zvedo, ki jih bo kralj za to določil. To je moj nasvet in moj ukaz. To sem dal napisati na skalo jaz, Pahriped, faraon oaze dobrega Boga, v štirinosemdesetem letu svojega življenja in trinašestdesetem svoje vlade.»

«Juhej! Zmaga je naša!» je vzkliknil Sodnik v prekipevajočem veselju. «Zdaj imamo pa te ljudi v rokah! Kar lepo jim bomo zaprli vodovod in pokoriti se nam bodo morali!»

«Da, na skoraj čudežen način smo se rešili iz godlje», je odvrnil Hudales.

«In zarod izdajalca Nebsenija bo naposled občutil maščevanje», je besno dodal Uasif el Hajat.

Oba učenjaka sta ga molče pogledala. Čudno se jima je zdelo, da divja v srcu tega moža, ki sta mu prisegla zavezništvo, samo grda maščevalna strast in da ne občuti niti najmanj hvaležnosti do usode, ki jim je dala tako mogočno orožje v roke.

(Dalje prihodnjič.)

ditvi pokojninskega sklada za dravsko banovino. V smislu te uredbe se ustanovi poseben osrednji sklad, iz katerega se bodo pokrivali primanjkljaji poedinih bratovskih skladnic. Ta osrednji sklad bo dobival dohodke iz 10odstotnega doprinosa od vseh prispevkov, ki se plačujejo za pokojninsko zavarovanje bratovskih skladnic, nadalje s posebno takso na oni črni premog in koks, ki se uvažata iz tujine preko rečnih pristanišč, in sicer po 40 Din na tono črnega premoga in po 50 Din na tono koka. Pokojninski sklad za dravsko banovino, uveden leta 1920, kot dopolnilo za staropokojene rudarje, železničarje in druge, se ukine. Njegovo premoženje preide na glavno bratovsko skladnico v Ljubljani, ki prevzame tudi vse njegove obveze nasproti SUZOR in železniškemu humanitarnemu skladu v Zagrebu in nasproti pokojninskemu zavodu v Ljubljani. V pokritje teh obvez se bodo pobirale posebne doklade na premog iz rudnikov dravske banovine.

* **Ublaženje uredbe glede draginskih doklad.** Lani 11. aprila je izšla znana uredba o znižanju draginskih doklad za primere, ko je v državni službi več članov iste rodbine. Pozneje so izšle take uredbe tudi glede banovinskih in občinskih uslužbencev. Proti temu ukrepu je nastal takoj hudi odpor, ker je prinesel na eni strani poslabšanje že tako težavnega položaja mnogih uradniških družin, na drugi strani pa država od tega ni imela nobene koristi, saj so se osebni izdatki po tej uredbi celo znatno povečali. Mnoga skupna gospodinjstva so bila s tem uničena. Ker je praksa pokazala, da rodi ta uredba samo slabe posledice, je zdaj ministrski svet na predlog finančnega ministra sklenil, da v bodoče skupno gospodinjstvo s starši ne bo več vplivalo na višino njihovih prejemkov. Ta sklep stopi v veljavo 1. junija.

* **Poset francoskega brodivja.** Te dni je pripeljal v Napoli prva divizija francoskega sredozemskega brodivja pod vodstvom vrhovnega poveljnika admirala Mougeta. Dne 22. t. m. pripelje ta divizija v Split in ostane v naših vodah do 28. t. m. Komandant admiral Mouget poseti s svojim štabom uradno kneza namestnika Pavla.

* **Huda pozeba zaradi slane v preteklem tednu.** Prve dneve maja, ko bi morala biti že precejšnja toplota, je skoro po vseh krajih na Slovenskem nastal hudi mraz in večkratna slana je naredila veliko škodo na polju, v sadovnjakih in vinogradih. V Ljutomeru so imeli v začetku

En poizkus Vas bo prepričal,

da je **Samorad** pralni prašek, ki je izdelan na podlagi olivnega olja, **najboljši.**

Poizkusite!

Zahtevajte vedno

Samorad

pralni prašek!

prejšnjega tedna celo osem stopinj pod ničlo. Največ so trpeli sadovnjaki in ponekod vinogradi. Čisto so pozebli orehi ter tu in tam v nižjih legah vinogradi. Jablane se na več krajih k sreči še niso razcvetele. Najhuje občutijo to nesrečo vinogradniki, ki jim daje vino edini dohodek.

* **Vesdržavni zbor mesarjev** bo letos v Zagrebu. Prisotstvovali mu bodo mesarji iz vseh krajev države. Obravnavale se bodo stanovske zadeve, ker je gospodarska stiska hudo zadela tudi mesarsko obrt. Dan zбора še ni določen. Najbrž bo zbor sredi julija.

* **Sodni poziv — brezplačen vojni listek.** Pravosodno ministrstvo je izdalo na podlagi finančnega zakona odlok, da osebe s sodnimi pozivi lahko brezplačno potujejo po železnicah. Onim, ki dobe od sodišča pozive, v bodoče ne bo treba več kupovati listkov.

* **Najdba rimskega groba v Ptujju.** Dne 30. aprila je hlapec Vinko Strafela v bližini hiralnice oral njo. Ko je rezal zadnjo brazdo, je plug obtičal ob skali. Začeli so kopati in našli dobro ohranjen rimski grob, v katerem so bili človeško okostje, razni bakreni okraski in nekaj bakrenega denarja iz dobe rimskega cesarja Konstantina, ki je vladal od l. 306 do l. 337, po Kristusovem rojstvu. Tik sarkofaga pa so izkopali dobro ohranjeno okostje konjske glave, iz česar se da sklepati, da je bil pokopani rimski oficir. Sarkofag in v njem najdeni denar so spravili v muzej.

* **Tiranov «Razbojnik Guzaj» oproščen.** Na vsem bivšem Spodnjem Štajerskem je že nad dve leti vladalo veliko zanimanje, kako se bo končala pravda zaradi «Razbojnika Guzaja». Mariborska tiskarna sv. Cirila je tožila Ernesta Ti-

rana, šolskega upravitelja v Ljubečni pri Celju, po zakonu o zaščiti avtorske svojine, češ da je svojo znano ljudsko igro posnel po povesti «Guzaju», ki jo je bil napisal Janoš Golec. Razbojnik Guzaj je na Štajerskem že skoro pravljica o seba. Bil je svoje vrste hajduk, ki je stražil in napadal premožne in dajal siromakom. Tako vsaj ga slika ljudska govornica. Ernest Tiran je bil prvotno obsojen na odškodnino tiskarni. Zoper sodbo je bil viožen nato priziv in je apelacijsko sodišče v Ljubljani odredilo novo razpravo. Za izvedenca je določilo Vladimira Levstika in profesorja Šesta, tiskarna pa je predlagala dr. Dornika in profesorja dr. Slodnjaka. Izvedenci so skoro soglasno potrdili, da je toženčeva igra «Razbojnik Guzaj» samostojno delo. Pisatelj Tiran je bil oproščen in je tako za svoje delo, ki je doseglo na mnogih odrih velike uspehe, dobil polno zadoščenje.

* **Huda avtomobilska nesreča.** Blizu Marenberga se je pripetila v nedeljo avtomobilska nesreča. Volilni agitatorji so se pri svojem delu posluževali tudi avtomobilov, s katerimi so prevažali volilce na volišče. Tako je vozil Slavko Rutar na velikem tovornem avtomobilu 20 oseb po strmem klancu proti Marenbergu. Sredi strmine pa so na nesrečo zavore odpovedale in avtomobil je s silno brzino drvel v dolino. Nekateri volilci so v strahu poskakali z drvečega vozila, druge pa je nekaj sekund kasneje doletela nesreča. Na ostrem ovinku je avtomobil zadel z vso silo v kup gramoza. Sunek je povzročil, da se je avtomobil večkrat zakotalil in nato pokopal pod seboj ljudi. Najhuje so poškodovani posestnik Franc Koh od Sv. Treh krajev, ki se v slovenjgraški bolnišnici bori s smrtjo, šolski sluga

Ivan Albrecht:

Gozd si umiva noge

V družini je Francek najmlajši in ima zato poglavito besedo. Zlatka in Milan mu časih malce zavidata ta izjemni položaj, a v splošnem mu ga celo sama utrjuje. Je namreč križ s temle Franckom, ko ga vse zanima, kar bi ga po maminem mnenju sploh ne smelo, pa še najbolj! Ura, pravi mama, je predmet, ki naj ne bo otrokom nič mar, Francek pa je čisto drugačnih misli. Zanj je ura skrivnost, ki jo je treba do kraja pregledati in spoznati. Kadar je le malo sam v sobi, brž postavi stol in zleze k veliki stenski uri. Kaj je to v njej, da dela ves božji dan tako potrpežljivo tik-tak, tik-tak? Kdo je enonogi popotnik pod njo z veliko rumeno glavo in čemu roma venomer z desne na levo in z leve na desno tik-tak, tik-tak? Pa kako to rahlo zveni iz skrivnostne omare! Ali si pravijo pravljice drobcene vile? Ali si nevidni palčki svirajo za kratek čas? Semtertja škrtne drrrrk, pa se oglasi bim, bim, včasih le na kratko, drugič na dolgo. Francek mora vse to videti, zato zleze na stol, prime za glavo enonogega romarja in potegne...

Brrrrr!

Toliko da še plane mama ob pravem času in reši malega učenjaka, sicer bi ga tiktakajoča omara z vsemi skrivnostmi vred lopnila po glavi! Mama je huda, Francek joka, Zlatka in Milan

tolažita, le ura molči. Ne tiktaka, ne bije, ne svira, le na steno naslonjena strmi po sobi in molči. Rumenemu romarju se je skrivila edina noga in tudi glavo je nagnil na stran.

«Zakaj se kujá?» hoče vedeti Francek, ko ga potolažijo in mu otarejo solze. Saj res, Francek se tudi nikoli ne sme kujati, če mu ni kaj prav. Čemu bi se oni pod uro smel!

Mama, Zlatka in Milan mu tolmačijo vsak po svoje. Deček posluša zdaj tega, zdaj onega, se ozira po uri in ponavlja:

«Zakaj?»

Pa pristopi mama, prime Francka za kodrce na sencih in čisto lahko potegne.

«Aj, aj, boli!»

«Tudi onega je bolelo, ko si ga vlekel.»

«Pa ga nisem za lase, ko jih nima», se nakremži Francek.

Zlatka in Milan mu pomagata. Kaj neki mama misli, da malega tako potegne za laske? To vendar boli...

«Boli», kujavo potrdi bratec in se oklene sestre, češ:

«Noge se mi pa le niso skrivile, ko me je mama vlekla za laske.»

Vsi štirje se zasmejejo. Francek se ne meni več za bolečino in mama se sprijazni z mislijo, da bo pokvarjeno uro treba poslati k urarju. Kmalu je vse pozabljeno in Franckova veljava zaradi tega ne utрпи niti za las. Sicer pa mali

ne ukrene vselej tako narobe kakor z uro. Pride jesen, ko se začne meglena jutra in hladni dnevi. Listje rdi, rumeni in lahko šušljaje odpada. Francek gleda, opazuje in občuduje. Gozd, ki je bil vse poletje lepo zelen, iz dneva v dan bolj izpreminja lice...

«Zakaj?» vprašuje mali.

«Ker se mu bliža čas počitka», uči mama.

«Ali pojde spat?»

«Dà. Bogec ga še potem čez in čez pregrne, z lepo belo odejo.»

Francek gleda skozi okno, spet razmišlja in se nasmehne:

«Kdaj si bo pa noge umil?»

«Kako?» se nasmehne mama.

«No, z umazanimi nogami vendar ne pojde v posteljo — Saj si moram tudi jaz vsak večer umiti noge.»

«Seveda.»

«Potem si jih bo moral tudi gozd», zaploska mali in se stisne k materi. «Ali pojdeva gledat?»

«Ne vem.»

«Oh, mamica, saj bom prav priden.»

«Bomo videli.»

«Res bom priden.»

«Pa se zmočiš, ako pojdeš tedaj ven.»

«Misliš?» se zavzame sinko. Z dlanjo si važno podpre glavico, češ:

Emil Knez iz Marenberga, ki ima nalomljena rebra in zlomljeno desnico, a tretji ponesrečenec ima zlomljeni obe roki. Vsi ostali so dobili le manjše poškodbe.

* **Sedemletna deklica žrtev ognja.** V Štajngrovi se je vnela pri štedilniku obleka sedemletni hčerki želarja Franca Fekonje. Dekletce je dobilo strašne opekline in mu tudi pomoč v bolnišnici ni pomagala. Umrlo je drugi dan po nesreči v mariborski bolnišnici.

* **Požar na Prekorju.** Te dni ponoči je nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika po domače Kmeta na Prekorju pri Celju. Ogenj je hitro objel vse gospodarsko poslopje in ga upepelil do tal. Gasilcem iz Škofje vasi in Gaberja je po hudih naporih uspelo rešiti stanovanjsko hišo in svinjak. Ogenj je nastal po nesrečnem naključju. Ko je namreč šel gospodar s svetilko v hlev, se je spotaknil in padel. Svetilka se je razbila in petrolej se je takoj vnel. Ogenj se je razširil na slamo, nato pa na vse poslopje.

* **Huda nesreča v Trnovljah.** V nedeljo zjutraj se je nameravala trgovka in gostilničarka v Trnovljah Josipina Fazarinčeva peljati v Celje v cerkev. Stopila je na voz pred hlapcem in sedla. Konj je potegnil in zdiral, na ovinku se je voz prevrnil in Fazarinčeva je zletela z voza. Pri padcu si je zlomila levo nogo, dobila močan udarec v bok in hude notranje poškodbe. Z reševalnim avtom so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

* **Samomor zaradi bolezni.** V desno sence se je ustrelil 29letni trgovinski pomočnik Herman Koletnik iz Nove vasi in umrl za poškodbami. Vzrok samomora je bil obup zaradi neozdravljive jetike.

* **Velik požar v Vodica.** V torek zgodaj zjutraj je začelo goret v Vodica gospodarsko poslopje znanega posestnika in opekarnarja Feliksa Tavčarja. Prvi je opazil ogenj pek Silvester Jagodic, ki je o tem obvestil cerkovnika, da je začel zvoniti plat zvona in zdramiti vodiške gasilce, ki so naglo pohiteli na pogorišče. Kmalu za njimi so prišli na pomoč tudi gasilci iz Smlednika in Zapog z motorkama. Kljub vsem naporom pa gasilci gospodarskega poslopja niso mogli rešiti. Ogenj je bil nedvomno podtaknjen, saj je zlobni požigalec že pred mesecem dni poizkušal zažgati Tavčarjevo gospodarsko poslopje.

* **Smrt pod avtomobilom.** Grozna nesreča se je pripetila v noči pred 1. majem na Križnem vrhu, med Poljčanami in Slovensko Bistrico blizu Vutajeve gostilne. Železniški delavec Mastinšek

Jurij, uslužben kot pomožni progovni čuvaj, se je vračal kakor običajno po 17. uri z dela proti domu na Zgornjo Brežnico. Med potjo se je ustavil na Križnem vrhu. Tam so fantje postavljali prvomajski mlaj, pa jim je pomagal tudi Mastinšek in se v družbi nekoliko pomudil. Z nočjo se je vračal sam proti domu. Kmalu nato so ga našli razmesarjenega sredi ceste. Povozil ga je avto. Kako se je vse zgodilo, je nejasno, zlasti ker ne vedo za avto, ki ga je povozil. Pokojnik, ki je štel 48 let, je bil vesten delavec. Zapušča ženo in otroke.

* **Smrten padec božjastnika.** Nedavno se je smrtno ponesrečil 52letni Robert Strašek, sin znanega čevljarkega mojstra g. Štefana Straška v Celju, stanujoč na Cankarjevi cesti. Ko je šel iz stanovanja, je dobil na stopnicah v pritličju napad božjasti in je padel tako nesrečno na tlak v veži, da si je prebil lobanjo. Ponesrečenca so prenesli v stanovanje, kjer pa je kmalu umrl.

„JAJNINE“

Ta izborna jed naše domače tovarne «Pekatete» (makaroni, spageti in juhne zaku'ie) se vsepovsod po naši državi razpečavajo. Povsod jih vidimo v izložbah: v Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Splitu in vseh drugih mestih in po deželi. To je najboljši dokaz, kako se njih poraba širi in kako priljubljene so postale občinstvu.

* **Smrtna žrtev Turnca.** Priljubljena plezalna tura Turnca pod Šmarno goro, kjer sta se pred leti smrtno ponesrečila dva planinca, je spet zahtevala žrtev. Skoro z vrha je strmoglavil v globino 19letni knjigoveški vajenec Mirko Dovič iz Male vasi pri Ježici, uslužben v Ljubljani. Prepeljan v ljubljansko bolnišnico, je ponesrečenec kmalu izdihnil.

* **Hlodi so ga stisnili do smrti.** 27letni posestnikov sin Alojzij Jamnik s Turjaka je peljal težko naložen voz hlovdov. Nenadno sta se mu splašila konja. Zaradi dira se je pretrgala veriga in hlodi so zdrknili z voza ter padli na nesrečnega Jamnika, ki ga je stisnilo čez prsa, da mu je vdrlo koš, med hlode pa je prišla tudi glava. Fant je nezavesten obležal. Reševalci iz Ljubljane, ki so prihiteli na kraj nesreče, so ga sicer dobili še živega, a med prevozom je nesiečnik izdihnil. Zato so truplo pustili v Želimljah in se s praznim vozom vrnili v Ljubljano.

* **Smrtna nesreča pri podiranju poslopja.** V Dovžah se je pri podiranju gospodarskega po-

slopja porušilo leseno ogrodje in pokopalo pod seboj tesarskega vajenca Franca Borovnika, ki so ga izpod ruševin izvlekli mrtvega.

* **Svinja je povrgla 23 mladičev.** Kmet Ignacije Mihajlovič v Grabovcu blizu Karlovca ima svinjo, ki je povrgla 23 mladičev. Seveda je bila vsa vas na nogah, saj se kaj takega ne pripeti vsak dan.

* **Kolesar pod vozom.** V nedeljo se je peljala iz Ljubljane družba štirih gospodov na zapravljivčku proti Pijavi gorici. Na nepojasnjen način je prišel pod voz v Pijavi gorici kolesar Valentin Kopač, po rodu iz Škofje Loke, in obležal na cesti z razbito glavo. Poškodovanca je prepeljal neki zasebni avtomobil v ljubljansko bolnišnico.

* **Otrok je utonil v kadi.** Krojaškemu mojstru Hrovatiču Alojziju, stanujočemu v Staničevi ulici v Ljubljani, se je dogodila huda nesreča. Sinček mu je na vrtu padel v kad, napolnjeno z vodo, in utonil.

* **Požar v Razvanju.** V noči na petek je nastal požar na gospodarskem poslopiju posestnika Franca Črnega v Razvanju pri Mariboru. Gasilci so gasilci iz Razvanja, Boliove, Maribora, Pobrežja in Radvanja ter preprečili večjo nesrečo. Zgorelo pa je gospodarsko poslopje z vsemi napravami vred.

* **Orožniški podnarednik po nesreči ustreljen.** Orožniški podnarednik Kozjek, ki je bil svoječasno uslužben pri orožniški postaji pri Zgornji Sveti Kungoti, kjer je bil splošno priljubljen, je bil potem prestavljen v Kozje. Prav te dni bi se morala izvršiti selitev in bi se preselila k njemu njegova mlada žena ga. Marica. Podnarednik je bil nekaj dni prej na važnem službenem poslu v kozjanskih hribih, kjer so orožniki vršili zasledovanje neke vlomilske tolpe. Da bi se zasledovanje vršilo čim bolj nemoteno, se je Kozjek preoblekel v navadno obleko. V noči pa je bil po nesreči ustreljen v trebuh. Za priljubljenim orožnikom žalujejo vsi, ki so ga poznali.

* **Splav se je potopil.** Nedavno je plavalo mimo Ptuja več splavov iz Koroške v Srbijo. Zelo nevaren kraj za splavarje so pečine v Dravi pri Vičavi. Med pečine je zašel en splav in ga je razbilo, tako da je spodnji del splava utonil, medtem ko je ves les, ki je bil na vrhu prosto naložen, zaplaval po Dravi. Šest splavarjev je s splava hitro skočilo v deročo Dravo, ki k sreči tam ni globoka. Največ lesa so rešili v Ptuju pri dravskem mostu. Seveda pa trpi lastnik lesa še vedno precejšnjo škodo. Da se preprečijo take

«Ali bo gozd čofotal okrog sebe, ko si bo umival noge?»

«Kajpak. Saj vidiš, kako je velik.»

«Nikar ne misli, mamica!» odkima deček. «Bogec mu ne bo dovolil čofotati in škropiti. To naj te nič ne skrbi. Veš, silno rad bi pa le videl gozd, ko si bo umival noge.»

«Zakaj pa, Francek?»

«Da bi slišal, kako se bo jokal», se zasmaje mali in v očeh se mu zaiskri hudomušna porednost. «Saj je on tudi mene poslušal, kadar sem jokal.»

«Misliš, da res tudi gozd kdaj joka?» se mu smejeta sestra in brat.

«Seveda joka. Saj se Zlatka tudi še rada kdaj pocmeri, čeprav je že velika. Ali ni res, mama?»

Mama pritrdi, sestra se malo nejevoljno nasmehi, Milan pa v smeh:

«Zdaj bo Zlatka huda nate.»

«Zakaj?» ga Francek jasno pogleda. «Saj sem samo povedal, kar je res. Ali ne, Zlatka?»

V bratčevem glasu je polno tople nežnosti in sestra se mu mora nasmehnuti.

Tak je Francek, ki mu minevajo dnevi v igri in smehu in joku. Vse hoče videti in vedeti, vse hoče razumeti in po razgovorih z mamo, sestro ali bratcem so sobe polne njegovega neumornega:

«Zakaj?»

Dnevi se med tem krčijo, hlad je vedno bolj oster, megle iz dneva v dan gostejše. Samo krog

poldneva malo primrči solnce, a njegovi žarki so medli in kakor dremavi. Gozd odlaga lepi jesenski plašč. Drevje moli gole veje kakor proseče roke v sivino. Kadar hoče kdo malemu ponagajati, ga vpraša, kako si bo neki gozd umil svoje velikanske noge. Deček skomigne z rameni in ga prezirljivo pogleda, kakor bi hotel reči:

«Kaj ti veš, ko tega ne razumeš!»

On sam seveda vse ve. Preden kdo leže v posteljo, si mora umiti noge. Kakšne pa bi bile sicer rjuhe in odeja? Nobena mama ne pusti otroka z umazanimi nogami v posteljo. In gozd menda ni brez mame. O, mu bo že posvetila, ako je ne bo takoj ubogal! Pogledala ga bo tako jezno, da se bo kar stresel.

Francek gleda in čaka. Listja-obleke že skoraj ni več na drevju in mrzlega jutra je vse polje odeto v slano. Čez nekaj dni je gozd že bel.

«Joj, se je že umil», se čudi Francek.

«No, vidiš, jokal pa ni», ga poboža mama in se zadovoljno smehlja.

Menda odslej tudi Francek ne joka več, ko si umiva noge, preden gre spat. Menda, pravim; sicer pa bi bilo treba vprašati mamo.

Žaloigra.

Gašperček je prvič v gledališču. Na odru umre junak. Zavesa pade.

Gašperček: «Mamica, ali moram tudi za pogrebom?»

Soteščan:

Začarani sod

Šaljiva zgodba.

Bilo je v tistih dobrih časih, katerih naši očetje ne morejo pozabiti. Celo zemlja je takrat menda bolje obrodila. Ljudje so mnogo pridelali, zato so imeli vsega v izobilju. Živeli pa so skromno in preprosto, saj je še danes znan nekdanji ljudski izrek, ki pravi: «Žganci streho predero, štruklji pa po svetu poženo...»

Sadje v onih zlatih časih na kmetih mnogo zaleglo. Kuhali so krlje in suhe hruške; voda, v kateri se je kuhalo sadje, pa jim je gasila žejo. Odpadke ali nagnito sadje so namakali za žganje, mošta pa še niso povsod poznali.

V Jesenje, prijazno gorsko vasico, je prišel sadjevec iz tuje. Orač je služil tamkaj pri vojaki. Doma si je omissil stiskalnico, korito in tolkače — vse, kar je potrebno za stiskanje sadja. Vaščani so ga gledali po strani, češ da uničuje božje darove. Pijače pa potem niso mogli prehvaliti.

Sod v Oračevi kleti je bil fantom iz Jesenja izkušnjava. Nekega večera so se zmenili na vasi, da mu ga bodo odnesli. Bilo je na veliko noč, ko se pijača res prileže žejnemu grlu.

Pa je imel grim ušesa. Za njim je poslušal fante Oračev hlapec, ki ga fantje niso marali v družbo. Brž je povedal gospodarju, kdo bo pil iz njegovega soda.

nesreče, bi bilo umestno, da se namestijo v strugi posebni znaki tam, kjer je voda neprimerna za splave.

* **Nesreča otročička.** Iz Zamostca pri Sodražici so pripeljali v ljubljansko bolnišnico komaj 19 mesecev starega Maroltovega Milančka, ki je v kuhinji zvrnil velik lonc kropo nase in se hudo oparil po obrazu, životu in rokah.

* **Ogenj je nastal v eni izmed zadnjih noči** pri posestniku Planinšku v Spodnjih Pleterjih in upepelil gospodarsko poslopje do tal.

* **Dva požara.** Pred dnevi je zgorelo v Jaretni gospodarsko poslopje mariborskega trgovca g. Misite. Gasiti so pomagali tudi mariborski gasilci. — V Vrhlogi je zgorel kozolec posestnika g. Jurija Mlakerja.

* **Berač pod tramvajem.** Te dni se je pripetila na Celovški cesti v Ljubljani huda tramvajaska nesreča. Proti robu mestne meje teče tramvajaska proga po Celovški cesti ponekod v tako neposredni bližini hiš, da mora človek, ki pride iz hiše, stopiti s praga domala naravnost na tračnice. Tam je neznan star berač pritiskal na kljuko. Ko je stopil iz Pintarjeve trgovine v eni izmed hiš na levi strani ceste malo dalje od gostilne Zvezde, je pridrvel mimo tramvajski voz. Berač, ki očitno ni zadosti poznal kraja, je stopil na sredo tračnic naravnost pred voz, ki ga je v trenutku podrl in potegnil s seboj. Čeprav je voznik, ki ga po ugotovitvah policije ne zadene nikaka krivda, takoj zavrl, so neznanega starčka pobrali že vsega krvavega in nezavestnega izpred voza. Na pomoč poklicani reševalci so ga takoj prepeljali v bolnišnico. Ker je ponesrečenec vozil s seboj majhen voziček, v katerem je imel različno kramo, je policija voziček preiskala in našla poselsko knjižico, po kateri je lahko ugotovila ime ponesrečenca. Piše se Franc Činžar; štel je 60 let in pristojen je bil v Cerklje na Gorenškem.

* **Zastrupljenje.** Pri posestnici Hrovačanovi v Gabrovljah pri Zrečah je zbolela telica na vranicnem prisadu. Sosed Železinger je telico zaklal. Ko pa jo je razkosaval, se je tudi sam zastrupil in potem okužil ženo in hčerko. Vse tri so morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

* **Velik požar pri Domžalah.** Te dni popoldne je nastal v Stobu velik požar, ki je uničil gospodarsko poslopje Avgusta Habjana. Zažgali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Habjanovi otroci so bili sami doma. Mimo je prišla petletna Nežka, hčerka soseda Valentina Habjana, ki jo

Orač je bil šaljiv in navihnan. Takoj je odstranil iz kleti sadjevec; na ono mesto pa je postavil prazen sod ter ga napolnil z deževnico iz vodnjaka. Barva deževnice je prav sličila pristnemu sadnemu moštu.

Pri Škrjančku je imela vaška mladina svoje nočno shajališče. Tukaj so gospodarili otroci, kakor so hoteli. Materi je celo ugajalo, ako so imele njene hčere, Micka, Francka in Ančka, mnogo obiskovalcev. «Saj jih imamo za možičke», je rekla večkrat možu, ki jo je zavrnil: «Fantje pri nas le vasujejo, neveste pojdejo pa drugam izbirat...»

Tisto veliko noč so nakuhal pri Škrjančku mesa in napekli potic, da je bilo veselje. Med deklet in vaškimi razposajenci se je pletel tajen dogovor. Pripravljali so se na domačo zabavo, ki naj bi se bila vršila zvečer na velikonočni ponedeljek.

Fantje so predlagali: «Dajte nam kruha in mesa, mi bomo pa preskrbeli pijače!»

«Jei, tega pa že ne!» Škrjančka je zaslutila nevarnost. «Orač vas bo nasukal...»

«Saj ne bo vedel», so menili. «Tatu mora človek držati, pa še takrat se rad izmuzne. Kdo ve, koga bo osumil! Za mošt pa se Orač ne boji, saj niti kleti ne zaklepa.»

Velikonočni ponedeljek je ugašal v večernem mraku. Pri Škrjančku je škripala harmonika. Miza je bila obložena z raznimi dobrotami,

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA terpentinovim milom

ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

je oče poslal po vžigalice. Dekletce je sosedovim otrokom posodilo vžigalice in otroci so pričeli zažigati najprej travo, ki pa ni gorela, nato pa steljo, ki se je seveda vnela. Požar so prihiteli gasiti domači in okoliški gasilci ter ga omejili, ker je grozila še večja škoda, saj so bila sosedova poslopja le en meter oddaljena od požara. Zanimivo je, da je pred 40 leti nastal prav tam požar, ki so ga prav tako zanetili otroci, in se je razširil tako, da je upepelil poslopja 13 gospodarjem.

* **Slab dimnik kriv požara.** V Lobnici je bil velik požar, ki je nastal v hiši posestnice Ivane

Jamnikarjeve ter je poleg stanovanjske hiše upepelil še gospodarsko poslopje. Požar je povzročil slab dimnik.

* **Možnar mu je razbil roko.** Pri Sv. Ani se je nevarno ponesrečil 18letni posestnikov sin Ivan Hozner. Nabijal je možnar, pod katerega je prišlo nekaj zrn smodnika, ki se je zaradi udarcev vnel. Pri tem se je vnel tudi smodnik v možnarju in eksplozija je raznesla Hoznerju levico. Prepeljali so ga v bolnišnico.

* **Zvon so zaplenili zaradi kljukastih križev.** Livarna zvonov Bühl v Račah je ulila šest zvo-

Fantje so se šalili in plesali. Potili so se kakor ob košnji. Kdaj pa kdaj je kdo pogledal skozi odprto okno proti Oraču, kjer je kmalu po deveti uri ugasnila luč — dokaz, da so odšli k počitku.

Tedaj so se spogledali in pomenili s tajnimi znaki. Treba je bilo vse izvesti, kakor so se dogovorili. Z izmišljenimi izgovori so odhajali počasi drug za drugim.

Vrnili so se s sodčkom ter ga postavili na klop k peči. «Brž pipo!» je zahteval Smolinov Blaže, ki je bil najbolj žejen.

«Pa skledo! Škoda vsake kapljice, ki bi se razhla», je hitel drugi.

Sod je bil naglo nastavljen. Škrjančka je že ponujala bokal, da bi ji natočili pijače. «Škaf prinesite!» je silil Blaže. «Pa korec za zajemanje!»

Micka mu je ugodila namesto matere. Ko je bil škaf napolnjen do vrha, ga je Blaže postavil na mizo.

«Kako lepo diši!» je hvalila Francka. «In lepo barvo ima», je dostavila Ančka.

«Ko olje!» Blaže je zajel in nesel korec k ustom. Toda hitro ga je odmaknil. Pijačo, ki jo je imel že v ustih, je izpljunil.

«Ali ni?» so ga vpraševali.

«Pokusi», je namignil najbližjemu tovarišu. Fant je pokusil. Obraz se mu je spačil.

Zajel je še tretji in vsi po vrsti, ne da bi kdo

zinih kako besedo. Izdale so jih šele ženske, ki so se začele posmehovati.

«Zdaj pa imamo hudirja», se je Blaže praskal za ušesi.

«Kaj je, kaj meniš?» je skrbelo fante.

«Sod je začaran. Kaj pa drugega. Kdo bi bil mislil, da je Orač tako nasukan.»

«Jei, ali vam nisem pravila?» je drhtela Škrjančka. «Bog naj nas varuje tega človeka!»

«Brž sod nazaj!» se jim je mudilo, da bi so sed poprej ne zapazil.

V klet pa soda niso mogli spraviti. Vrata so bila zaklenjena ter jih ni bilo mogoče odpreti. Pustili so ga zunaj in odšli po svojih potih. K Škrjančku se tisto noč niso več vrnili.

Orač se je rezal na vse grlo. Dal jim je priimek žabe, ki se jih je držal dolga leta. Drugih posledic pa ni izvajal.

Hitro.

Gospod ogleduje stanovanje in pravi: «Meni je všeč, ne vem pa, ali bo ugajalo tudi moji ženi.»

Gospodinja: «Gospod, odločiti se morate hitro. Zdaj najdete novo ženo prej kakor novo stanovanje.»

Med prijateljicami.

Nežka: «Pomisli, Urška, pri desetih medistkah sem bila, preden sem našla pravo.»

Urška: «To se pravi tako, ki šiva na kredit.»

nov, ki so jih naročili ptujski protestanti za svojo cerkev. Zvonovi so lepo delo, ki je v čast livarni. Toda eden izmed zvonov je bil okrašen s samimi kljukastimi križi in je imel obenem napis v nemškem jeziku »Pridi k nam tvoje kraljestvo.« To je vsekakor drzno. Kako kraljestvo si pod kljukastim križem lahko predstavljamo, je vsakomur jasno. Za napis so izvedela tudi oblastva ter odredila preiskavo, ki se je zdaj končala s tem, da so zvon zaplenili. Zaplenjeni zvon bo morala livarna preliniti.

* **Pogrešan blagajnik.** Pred dnevi je odšel iz Krškega neznan kam in se dozdaj še ni javil blagajnik Mestne hranilnice Jože Simončič. Ker je bil mož zaradi odgovorne službe živčno precej razruvan in je bilo zadnje čase njegovo vedenje sploh zelo čudno, so se takoj pojavile govorice, da blagajna ni v redu, in širile so se celo vesti o velikih zneskih. Kar do višine 700.000 Din. V tork popoldne je bil prvi pregled blagajne, pri čemer so ugotovili samo primanjkljaj 8700 Din; manjka nadalje pet obveznic investicijskega posojila. Preiskava je v polnem teku in je pričakovati, da bo zadeva kmalu pojasnjena.

* **Dva ponarejalca petdesetakov.** Prejšnji četrtek se je pripeljal s kolesom odnekod v Rovte živahen mladenič Ivan P. ter poprosil v neki gostilni za šilce žganja. Ko ga je kar hitro popil, je stisnil gostilničarki 50dinarski kovanec. Žena mu je točno izplačala 48 dinarjev drobiža in spravila kovanec. Šele kesneje, ko jo je mladenič ubral s kolesom že dalje proti Logatcu, je gostilničarka ugotovila, da je osleparjena, ker je prejela ponarejen kovanec. Bil je sicer precej dobro ponarejen, le okoli roba ni imel običajnega napisa, pa tudi dosti lažji je bil. Žena je nemudno obvestila orožnike, ki so mladeniča prijeli. Ivan P. je doma iz Sinje gorice. Priznal je, da je v družbi z bratom Antonom izdelal več kovancev. Tudi Antona so aretirali.

* **Tihotapstvu se obeta konec.** V Avstriji se vrši borba med tvornicami sladkorja in saharina. Ker so potegnile sproizvajalci sladkorja tudi kmetijske organizacije, bo sladkor najbrže premagal saharin. Saharin bodo močno obdavčili in ustavili prosto prodajo, da se bo dobil samo v lekarnah na recepte. S tem bodo hudo udarjeni mariborski tihotapci, ker bo potem konec lepih zaslužkov.

* **Vlom v občinsko pisarno.** V Grižah pri Celju je bil izvršen ponoči vlom v občinsko pisarno, ki ima prostore v cerkveni hiši blizu cerkve. Z drogom je tat odstranil železno omrežje, se splazil v notranje prostore in stikal za denarjem. Ukradel je dve štampljki in nekaj nad 100 Din.

* **Vlomilski obiski ubeglega kaznjenca.** Na Trški gori je bilo vlomljeno v zidanico trgovca in posestnika g. Josipa Turka. Vlomilec je odnesel iz hrama aluminijasto jedilno orodje in nekaj posteljnine. Razen tega se je okrepčal s pijačo. Vlomilec se je napotil iz Turkove zidanice v zidanico g. Franca Mrvarja, tajnika Kandijske posojilnice v pokojih. Lastnik je spal, ko se je vlomilec tiho splazil v izbo. Na hitro roko je spečemu vzel z obešalnika obleko, v kateri so bili srebrna ura in okrog 200 Din gotovine, nato pa izginil. Toda zlikovca je izdala njegova palica, ki jo je pozabil v Turkovi zidanici. Piše se Jože Urbančič in je kot kaznjenc pobegnil iz novomeških zaporov. Doma je iz Mrtvic.

* **Grozen umor pri Lučah.** Vse Luče in Gornjo Savinjsko dolino je pretresla v nedeljo vest o strašnem zločinu, katerega žrtev je postal revirni gozdar na škofijskih posestvih g. Emil Krištof. Na Planici v bližini tako zvane Gutenbergove kočje ga je napadel zgodaj zjutraj zakrinkan zločinec, najbrž lovski tat. Slišali so se štiri streli iz lovske puške. G. Krištof je šel v soboto zvečer na petelino in se je hotel vrniti v nedeljo zjutraj v Luče. Ko sta kakšno uro nato prihitela na kraj strelav dva meščaka od Planinškove kmetije, je zakrinkani morilec še stal ob svoji žrtvi in s strelci odpodil neoborožena moža. Pokojni gozdar Krištof, ki je štel šele 28 let, zapuščal ženo in dva otroka. Bil je v Lučah splošno

priljubljen. Po napornem prizadevanju se je orožnikom posrečilo pojasniti zločin in prijeti dva storilca, ki sta devetnajstletna kmečka fanta, hlapec Aleks Moličnik iz Podveze in posestnikov sin Alojzij Robnik s Podvolovljeka. Fanta sta oprezovala za divjim petelinom. Ko ju je gozdar izsledil, sta pobegnili. Pokojnik je še streljal za njima. Kroglja je oplazila Robnika po levici, a Moličnik se je v begu obrnil in ustrelil gozdarja, ki se je smrtno ranjen zgrudil na tla in umrl. Oba lovska tatova sta po dolgem zasliševanju zločin priznala.

* **Zagonetna smrt otroka.** Te dni je v zagonetnih okoliščinah umrl štiri in pol leta stari Plavčak Srečko v Plajnskem. Zdravnik dr. Peče iz Ptujске gore je pri fantku ugotovil nenaravno smrt, zaradi česar je bilo trupelce prenešeno v mrtvašnico v Majšperku. O tem je bilo obveščeno ptujsko sodišče, ki je odredilo obdukcijo trupelca. Sodna komisija je dognala, da je imel deček veliko rano na glavi, prijadejano z nekim topim predmetom, in da je smrt nastopila zavoljo otrpnenja možganov. S tem v zvezi so orožniki aretirali njegovo mačeho v Plajnskem ter jo odvedli v ptujske sodne zapore, da se dožene, kdo je zakrivil dečkovo smrt.

* **Avstrija je izročila Arnuša.** Na predlog višjega državnega tožilstva v Ljubljani je višje deželno sodišče v Grazu odločilo, da se leta 1908. v Dornavi rojen železniški uradnik Mirko Arnuš, ki je 15. marca letos iz železniške blagajne na postaji v Lescah poneveril 7000 Din ter pobegnil čez mejo v avstrijsko Radgono, izroči našim oblastvom. Zaradi te rešitve je bil Mirko Arnuš, ki je bil doslej v zaporih okrajnega sodišča v avstrijski Radgoni, 30. aprila dopoldne z avstrijsko eskorto priveden čez obmejni most ter izročen našemu obmejnemu orožništvu. Avstrijska oblastva so izročila našim tudi Arnušu odvzeti denar, in to 3357 Din in 4.50 šilinga. Naša orožniška eskorta je Arnuša odvedla v zapore okrožnega sodišča v Ljubljani.

* **Smrtna žrtev prepira.** Te dni so delali delavci v nekem vinogradu blizu Sv. Petra pri Mariboru. Med njimi je bil viničarjev sin Ivan Gamzer. Po delu se je napotil proti domu v Celestrino. Nosil je s seboj motiko. Naključje je hotelo, da je srečal na cesti 21letnega viničarjevega sina Srečka Bohla, s katerim sta si bila zaradi nekega dekleta hudo v laseh. Beseda je dala besedo. Srečko je to in ono očital Ivanu, ki se je zaradi tega hudo vznemiril. V jezi je z motiko udaril Srečka tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo. V mariborski bolnišnici je bil ranjenec operiran, vendar mu zdravniki niso mogli rešiti življenja.

* **Brata je ustrelil in pobegnil.** Pri Ruparjevih v Zgornji Brezovici se je odigrala krvava žalostna igra. France Rupar, ki je s svojo materjo vodil malo posestvo, se je stalno prepiral z mlajšim bratom Antonom, včasih zaradi prav neznatne malenkosti. Usodnega večera je brat Anton že ležal, ko je starejši stopil k njemu ter se začel z njim prepirati. Prepir je trajal le nekaj minut, potem pa je zaporedno odjeknilo pet strelav, ki jih je France oddal na Antona iz revolverja. Potem je šel France v drugo sobo, kjer je vsa prestrašena sedela njegova hroma sestra. »Kaj naj storim? Ali naj ustrelim tudi tebe?« je zaklical ter zdirjal iz hiše. Čez nekaj časa se je vrnil, zaklenil večna vrata, stopil spet v sobo, kjer je na postelji ležal njegov ustreljeni brat, in vrvel na posteljo več bankovcev in drobiža v znesku preko tisoč dinarjev. Nato je spet stopil v sobo, kjer je bila njegova hroma sestra, odprl okno, skočil ven ter se izgubil v gozdu.

* **Zagonetna zlata zapestna ura.** V ponedeljek je izročil neki 29letni brezposelni delavec v Celju nekemu znancu nad 1000 Din vredno zlato žensko zapestno uro z monogramom »Angela« na zadnjem pokrovu in mu naročil, naj uro proda. Znanec je dobil kmalu kupca. Ko sta se v mestnem parku pogajala za ceno, je pristopil k njima neki možki, pograbil zapestno uro, češ da je last njegove žene, in odšel. Brezposelni je včeraj pri-

javil zadevo policiji. Pri zasliševanju je izjavil, da je uro našel za nekim plotom v Aškerčevi ulici. Ko je oni možki, ki je bil v parku odnesel uro, izvedel, da je brezposelnik prijavil zadevo policiji, mu je vrnil uro. Ker izvira ura najbrž iz tatvine, je bil brezposelnik aretiran.

* **Fanta je zabodla, ker jo je zapustil.** V Markoviču blizu Karlovca se je pripetil v nedeljo žalosten dogodek. Hlapec Anton Gorupič in dekla Danica Cumičeva sta se imela rada in dekle je fantu povedalo, da ljubezen ne bo ostala brez posledic. Fant je bil seveda presenečen in hitel je zahtevati, da se to njega prav nič ne tiče. V kratkem bi se moral oženiti z dekletom iz druge vasi. V nedeljo je pa prišla Danica z velikim kuhinjskim nožem k njemu in mu ga zasadila v prsi. Ves okrvavljen se je Gorupič zgrudil na tla. Danica je pobegnila v gozd, kjer so jo kmalu našli in aretirali. Svoj zločin je odkrito priznala. Izgovarja se pa, da je fanta zabodla, ker jo je pahnil v nesrečo in zapustil.

PREKMURSKI GLASNIK

Dragocenosti grofice Bathyanjeve pred sodiščem. Januarja je bila izvršena velika tatvina na škodo grofice Ernestine Bathyanjeve v Polancih v Prekmurju. Izginile so ji dragocenosti, ki jih je grofica ocenila na 100.000 Din. Preiskava je kmalu odkrila krivca, obenem pa se je ugotovilo, da je grofica svoje dragocenosti in zlatino precenjevala. Uradna cenitev je ugotovila 25.000 dinarjev škode. Te dni sta se oba grešnika, ki so jima tatvino dokazali, zagovarjala pred sodiščem. Sta to bivša graničarja 27letni Kovačević Janko iz Prokuplja in 24letni Cvetkovič Stojadin iz Krive Reke. Oba sta pripovedovala, da ju je grofica večkrat povabila na čaj in vino. Ob takih prilikah jima je kazala tudi svoje dragocenosti. Grofica je opazila, da je okradena, prvič že novembra lanskega leta, ko je prenočil v gradu Kovačević. Januarja letos, ko je bil na obisku Cvetkovič, se je dogodila druga tatvina. Del ukradenih dragocenosti so našli. Kovačević je bil obsojen na tri mesece, Cvetkovič pa na eno leto strogega zopora, oba skupaj še na dve leti izgube častnih pravic.

NAŠI NA TUJEM

VESTI IZ KOLONIJ NAŠIH ROJAKOV
V AMERIKI.

Cleveland, aprila.

Nedavno se je pred sodiščem v Pueblu zagovarjal Jože Grahek, ki je bil tudi med ameriškimi tolovaji. Pisal je namreč družini Antona Žitnika grozilno pismo, v katerem je zahteval, da morajo prinesiti na določen kraj 2500 dolarjev, sicer jim bo stregel po življenju. Grahek je bil obsojen zaradi izsiljevanja na dve leti ječe, po prestani kazni bo pa izgnan.

Posestnik Jakob Rozman iz Milwaukeeja je nedavno odšel zdoma, bil je pa tako nepreviden, da ni zaklenil vrat. Spreten tat se je vtihotapil v njegovo hišo in mu pobral najprej iz avtomobila 1700 dolarjev, v sobi je pa iz predala vzel za 1500 dolarjev vrednostnih papirjev.

V rudniku pri Bridgeportu je že več let delal Janez Kočever. Nedavno se je pa med delom nanj vsula debela plast kamenja in dobil je tako hude poškodbe, da je obležal mrtev. Pokojnik je štel 38 let. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Ivana Poderžaja je vprašala uprava jetnišnice v Sing Singu, s katerimi ljudmi bo dopisoval. Poderžaj jim je izročil samo naslov in ime prve žene Suzane Ferrandove, ki živi v Londonu.

Umrlj so: v Akronu 55letna Lucija Steletova, v Detroitu 67letni Janez Štajer, doma iz Škofje Loke, v Imperialu pa 46letni Josip Trusnovič,

žona iz Šentviške gore pri Tolminu; v Ameriki je bival 14 let.

V Barbertonu je umrl Anton Belovec, star 53 let in doma iz Košane pri Sv. Petru na Krasu. V Ameriki je bival 28 let.

Huda avtomobilska nesreča, pri kateri so bili precej nevarno poškodovani trije Slovenci, se je pripetila nedavno na eni izmed najprometnejših ulic Clevelanda. Skupaj sta trčila dva avtomobila, pri čemer je bilo ranjenih šest potnikov, med njimi Janez Stergar iz Painesvilleja, ki si je zlomil desno nogo in levico, njegova 36letna žena Amalija, ki si je zlomila obe roki, in njuna 14letna hčerka Viktorija, ki je bila poškodovana po vsem telesu in si je tudi prebila lobanjo. Vse tri so morali prepeljati v bolnišnico.

V Chicagu so več dni pogrešali 14letnega Jazeta Kocijana. Morda bi ga še dolgo ne našli, če bi ga ne odkril domači pes. Ta se je namreč ves divji zaganjal v vrata, držecha v klet. Odprli so mu vrata in kmalu so začuli iz kleti žalostno cviljenje. Ko so šli za njim v klet, so ga našli ob truplu pogrešanega fanta, poleg katerega je ležala puška. Ni znano, ali je fant izvršil samomor ali je postal žrtev zločina.

V Clevelandu je umrl Franc Grdadolnik, star 50 let in doma iz Horjula. V Ameriki je bival 28 let.

Po daljšem trpljenju je v clevelandski bolnišnici umrl 62letni Peter Jarc. Rajnik je bil doma iz Črne vasi pri Ljubljani. V Ameriki je bival 33 let.

V Glendaleju je umrl Ignac Kralj. Za pokojnikom žalujejo žena in štirje otroci.

Po dolgi bolezni je v Clevelandu umrla Angela Verkova, rojena Peruškova, stara 64 let. Rajnka se je rodila v Sajovcu pri Ribnici.

V Pueblu je umrla Marija Snedčeva, doma iz Črnomeljskega okraja in stara 66 let. Zapustila je tri sinove in štiri hčere.

V Indianapolisu si je končala življenje Frančiška Šaškova, stara 59 let in doma od Šmihela pri Novem mestu. Zastupila se je bila s plinom.

Predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih društev v Nemčiji g. Pavel Bolha se vrne iz domovine v Nemčijo do nedelje 12. t. m.

Iz La Combelle (Francija) nam pišejo: Malokdaj kaj čitamo v «Domovini» od nas, čeprav je tu precejšnje število rojakov iz raznih krajev Jugoslavije. Delovne razmere tu niso preveč slabe, čeprav tudi pri nas kriza trka na vrata. Delamo skoro še vse delovne dni. Res smo včasih kak ponedeljek doma, kar nam je čisto všeč, saj se človek tako malo spočije in naužije lepe pomladi. Naše društvo, ki obstaja že pet let, šteje danes nad 70 članov. Na velikonočno nedeljo smo imeli slovensko veselico v prostorih g. Lagarda in smo se prav prijetno zabavali. Posebno veselje nam je napravljali letos ustanovljeni pevski odsek pod vodstvom pevovodje g. Covnika. Odsek nam je zapel nekaj lepih slovenskih pesmi, ki so vsem ugajale.

Iz Dorstfelda pri Dortmundu (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko podporno društvo je proslavilo pred kratkim desetletnico obstoja. Ob enem pa so ustanovili Jugoslovensko narodno žensko društvo, v katero se je takoj vpisalo 25 članic. Predsednica je ga. Frančiška Divjakova, podpredsednica ga. Ana Wegner-Dolarjeva, blagajničarka ga. Justina Kraljeva, tajnica ga. Ivana Kovačičeva, preglednica pa ga. Jožefa Gorškova. Društvo bo delovalo za čast in ugled naše države in bo skrbelo za to, da se bo tukajšnja mladina učila našega jezika. Zveznemu predsedniku g. Pavlu Bolhi se društvo najlepše zahvaljuje za podporo k ustanovitvi društva in za božično pomoč. — Zimo smo srečno prestali z velikodušno pomočjo nemških oblastev, ki pri podpiranju brezposelnih ne delajo nikake razlike. Zimsko pomoč smo prejeli v enaki višini kakor tukajšnji domačini. Pri nas zmerom bolj opazamo, da uživa pri Nemcih naša lepa Jugoslavija velik ugled. To se je zlasti pokazalo ob naši hudi narodni nesreči, ko nam je zločinčeva

roka ugrabila kralja zaščitnika. Ves poruhrski tisk je takrat izrazil spoštovanje velikemu kralju.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: Pevski odsek Jugoslovenskega delavskega podpornega društva prav lepo napreduje. Naučil se je že nad dvajset naših slovenskih pesmi. Veliko zaslugo na dobrem uspevanju pevskega odseka ima njegov vodja g. Stritar. Pevci se z največjo vneto pripravljajo za nastop na jugoslovenskem dnevu, ki bo na Vidov dan v Dortmund-Evingu. V zadnji številki «Rafaela» smo brali precej zabavljaja proti nacionalnim društvom, ki ga kljub temu, da je hudo neresno, ne maramo kar tako prezreti. Najprej moramo iskreno obžalovati, da se celo v tujini dobijo ljudje, ki jih sloga med rojaki moti, da neprestano brskajo, godrnjajo in iščejo kamen spotike nasproti vsakomur, ki ni njihovega mišljenja. Westfalski Jugoslovenci iz narodnih in katoliških društev smo si segli v roke, da bomo složni, kar je zlasti v tujini potrebno v čast in ugled naše Jugoslavije, zato se ne bodo dali motiti od nikakih prihajalcev, ki jim je razdiranje menda že prirojeno.

Iz Osterfelda (Nemčija) nam pišejo: Tu smo aprila ustanovili Jugoslovensko narodno žensko društvo, ki je že dvanajsto na Westfalskem. Predsednica je ga. Ana Ocvirkova, podpredsednica ga. Jožefa Simlerjeva, tajnica ga. Ana Rifljeva, blagajnica ga. Marija Klajnškova, preglednica ga. Jožefa Venišnikova, a prislednici sta ga. Arnškova in Čaterjeva. Zbor je vodila ga. predsednica enakega društva iz Buerja in organizatorica naših žen ga. Ana Korentova. Že pri ustanovitvi je pristopilo k društvu 42 članic. Na zborovanju je zastopal predsednika Zveze jugoslovenskih delavskih društev gosp. Bolho zvezni blagajnik g. Šentjerc iz Westerholta, ki je imel na zborovalke lep nagovor. — Dne 8. aprila nas je zapustil po dolgi bolezni rojak, zvest čitatelj «Domovine», gosp. Franc Kavšek, star 57 let, po rodu iz Velikega Črneta pri Stični. Pokojnik je živel s svojo družino v Nemčiji nad 37 let. Bodi dobremu rojaku lahka tuja zemlja! — Dne 5. t. m. je praznoval 70letnico naš rojak g. Janez Teras, po rodu iz Čajne pri Blanci. G. Teras je krepka slovenska korenina, saj je nastopil rudarski poklic že leta 1888. in ga izvrševal dolgih 43 let, to je do leta 1931., ko je bil upokojen. Jubilat je bil za svoje zvesto službovanje odlikovan od generalnega ravnateljstva Gutehoffnungshütte s častno diplomom in poklonjena mu je bila zlata ura. Zvestemu članu želi društvo še mnogo zdravih in srečnih let.

Iz Erkenschwica (Nemčija) nam pišejo: Pred kratkim je imelo naše Jugoslovensko delavsko društvo občni zbor. Izvoljen je bil nastopni odbor: predsednik g. Ivan Peterlin, podpredsednik g. Alojzij Petek, tajnik g. Jožef Žokalj, drugi tajnik g. Alojz Jezernik, blagajnik g. Mihael Lokar, drugi blagajnik g. Jožef Penca, preglednika gospoda Valter Peterlin in Jožef Hlačar, prislednika gg. Jožef Končina in Anton Prelovšek. Odbor nam jamči, da bo društvo tudi v naprej lepo delovalo. Dosedanji predsednik g. Savšek je novemu odboru obljubil, da bo kakor doslej deloval za društvo in šel novemu odboru na roko. Naše društvo bo z vsemi silami delovalo za socialno in prosvetno blaginjo svojih članov in bo odločno zavračalo poizkuse razdora in nesloge med rojaki. Društvo se iskreno zahvaljuje vsem podpornikom, to je priljubljenemu generalnemu konzulu g. dr. Pantiću v Düsseldorfu, izseljenškemu komisarju g. Goričarju in zveznemu predsedniku g. Bolhi. Pevski odsek našega društva pod vodstvom delavnega pevovodje g. Alojza Jezernika izvrstno uspeva. V teku dveh let, odkar odsek obstaja, je obiskal z domačo pesmijo že nešteto društev in narodnih prireditev. Tudi naše Jugoslovensko narodno žensko društvo, ki je 14. aprila praznovalo drugo obletnico ustanovitve, prav dobro vrši svoje socialne in narodne dolžnosti. Predsednica ga. Ana Kovačeva, ki uživa pri vseh rojakih veliko spoštovanje, je neumorna in skrbna društvena voditeljica. Tukajšnji rojaki smo lahko ponosni na vzorno delovanje obeh društev. — Tukajšnji premogovnik

Ewald-Fortsetzung ne obratuje že sedem let, vendar so dobivali naši rojaki ves ta čas vso za življenje potrebno pomoč v enaki meri kakor domačini. Tudi zimske pomoči, ki jo je delila NSDAP (Nationalsozialistische deutsche Arbeiterpartei), smo bili brez izjeme deležni. Iz tega vidimo, da nemški narod spoštuje narodno zavedne priseljence, ki jih je usoda zanesla v tuji svet za kruhom.

Ptujčan v Avstriji obsojen na smrt na vešalih. Pred poroto v Leobnu v Avstriji se je zagovarjal 56letni upokojeni železniški premikač avstrijskih zveznih železnic Franc Štrucelj, po rodu Ptujčan, ki je 31. oktobra lani umoril svojo ženo. Po zločinu se je delal blaznega in so ga prepeljali na opazovalni oddelek v Gradcu, kjer so pa zdravniki kmalu spoznali, da se mož pretvarja. Štrucelj se je poročil leta 1909. Zakon je bil sprva srečen, čez čas pa je Štrucelj očital ženi, da se peča z drugimi in da zapravlja njegov denar, žena pa je nasprotno zatrjevala, da ima on razmerja z drugimi in da mora pri njem večkrat stradati. Že lani se je hotela Štruceljeva ločiti. Takrat je mož nekemu znancu dejal: «Zadnje besede bo govoril samokres!» Zakonca sta bila sicer sodno ločena, ostala sta pa v skupnem stanovanju. Počasi sta se spet sprijaznila, a prepri med njima niso ponehali. 31. oktobra so počili trije strelci: Štrucelj je ustrelil svojo ženo. Po dejanju je pričel divjati kakor nor in zdelo se je, da res blazni. Tudi pri razpravi se je Štrucelj izkušal delati blaznega. Zatrjeval je, da raznih prič, ki so njegovi sorodniki, ne pozna, topo je zrl predse in na vprašanja sploh ni odgovarjal ali pa je bleknil kakšen nesmisel. Večina prič je slikala umorjenko kot dobrosrčno žensko, ki jo je nasilni mož zelo mučil. Zdravniki za duševne bolezni so ponovno izjavili, da je obtoženec odgovoren za svoja dejanja. Porota ga je spoznala za krivega in obsojen je bil na smrt na vešalih. Senatu je predsedoval dr. Marinitsch, obtožbo pa je zastopal dr. Suppan.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 12. do 19. maja.

Nedelja, 12. maja: 7.30: Tolmačenje uredbe o prevažanju čebel na pašo (profesor Josip Verbič); 8.00: Zdaj pa po domače (kmečki trio); 8.30: čas in poročila; 9.00: versko predavanje (dr. Roman Tominec); 9.15: prenos iz trnovske cerkve; 10.00: S Šmarne gore na Kongresni trg (reportaža odkritja spominske plošče župniku Aljažu na Šmarni gori in slovesne posvetitve in izročitve 35 zastav podmladka JS ljubljanskih šol na Kongresnem trgu); 11.50: obvestila; 12.00: program po željah (radijski orkester); 15.00: program po željah (plošče); 15.45: ženska ura; 16.00: Maži za tebe (proslava materinskega dneva); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.30: Naša beseda (od Trubarja do Zupančiča; nastopijo gojenci državne klasične gimnazije pod vodstvom režiserja Lipaha in v priredbi Kramolca; nastopijo pevski in govorniki in recitatorji; med posameznimi točkami bo govoril profesor dr. Mirko Rupel); 21.30: čas, poročila, spored; 22.00: Naša pesem (radijski orkester in plošče).

Ponedeljek, 13. maja: 12.00: Izpod Tatre (slovaške narodne na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: radijski orkester; 14.00: vreme, borza, spored; 18.00: šramel na ploščah; 19.20: zdravniška ura (dr. Bogomir Ma-

gajna); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: radijski orkester; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Zagreba; v prvem odmoru bo govoril o občinstvu in likovni umetnosti Fran Tominec, v drugem čas, poročila, spored.

Torek, 14. maja: 11.00: šolska ura: Iz ptičjih gnezd (Viljem Kus); 12.00: Če bi lutke oživele, bi takole nam zapele (revija plošč); 12.45: poročila; 13.00 čas, obvestila; 13.20: Kdo bo hujši (revija vokalnih jazzansamblov na ploščah); 14.00: vreme, borza, spored; 18.00: pomladno jutro v gozdu (Vladimir Kapus); 18.40: čas, poročila, obvestila; 19.00: godci izpod Šmarne gore (Magistrov trio); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Iz zakladov naše pesmi (Bežigrasko pevsko društvo, radijski orkester, vmes predavanje Zorka Prelovca o delu, življenju in težkočah v naših družtvih); 21.30: čas, poročila, spored; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 15. maja: 12.00: Od Vesele vdove do Havajske rože (vse mogoče operetne viže na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: plesi Slovanov na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Sviraj, balalajka (plošče); 18.20: pogovor s poslušalci; 19.00: Za boljšo voljo (kmečki trio); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Ljubljane, v prvem odmoru govor o 18. zvezku Cankarjevih zbranih spisov, v drugem čas, poročila, spored.

Četrtek, 16. maja: 12.00: Šaljapin prepeva na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: Zaspivajmo za krajši čas (radijski orkester); 18.00: Tam za laškim gričem (vojaške pesnice na ploščah); 18.20: slovenščina (dr. Rudolf Kolarič); 18.40: čas, poročila, obvestila; 19.00: Poslušajmo pozavno; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 21.30: čas, poročila, program; 22.00: domača plesna glasba (radijski orkester).

Petek, 17. maja: 11.00: šolska ura; 12.00: slavni dirigenti na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: glasbila — na tekmo! (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: orgelski koncert na ploščah; 18.20: glasbila in njih uporaba (profesor Škerjanc); 18.40: čas, poročila, obvestila; 19.00: moderne slaščice (jazz na klavirju — dr. Švara); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Pashalov večer; 21.30: čas, poročila, program; 22.00: Sv. Izidor je ovce pasel (pastirske in planinske pesmi; sodelujejo fantje na vasi, radijski orkester in plošče).

Sobota, 18. maja: 12.00: Spomin v roké, da vam pové naslove in soliste té (nekaj ugank na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, obvestila; 13.20: Spomin v roké, da vam pové naslove in soliste té (nekaj ugank na ploščah); 18.00: Nekaj za te in za tvoje peté (radijski orkester); 18.40: čas, poročila, obvestila; 19.00: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Jager gre na jago v to zeleno drago (vesel in pester večer; zvočno igro napisal Joža Vombegar, večer sestavil in vodstvo prevzel inženjer Pengov, pomagali pa bodo radijski orkester, radijski dramski studio, kmečki trio Stanko, Gregorc in Nachförg, potem Svetozar Banovec, Kapus Vladimir in plošče); 21.30: čas, poročila, spored.

ŽENSKI VESTNIK

Kako je treba kuhati zelenjavo

Zadnjič smo podali nekaj nasvetov za mesne jedi, danes pa naj sledi nekaj navodil za prikuhe (zelenjavo).

Vsako zelenjavo deni kuhat v slan krop, a ne v mrzlo vodo. Edino krompir pristavi k ognju z mrzlo vodo. Zelenjave ne kuhaj predolgo in jo kmalu začini, ker je veliko boljša, če nekaj časa vre skupaj s prežganjem. K zelenjavi ne daj preveč prežganja, ker dobi potem prikuha okus po prežganju, a ne po zelenjavi. Pa tudi prežganje naj ne bo pretemno.

Če pripravljaš za prikuho špinačo, kolerabice, fižol itd., prideni vedno eno ali dve žlici kisle smetane, kar neverjetno zboljša okus. Špinačo sploh zalij z mlekom, ker je veliko okusnejša, kakor pa če jo zaliješ z juho ali vodo. Strožji fižol v smetani je pa splošno znana dobra jed.

Zelenjave ne namakaj dolgo v vodi, temveč jo hitro operi in ocedi; isto velja za solato. Zvečer nabrana zelenjava, solata, beluši itd. je bolj redilna in okusna, kakor pa zjutraj nabrana.

Zelenjava, ko jo kuhaš, naj počasi in enakomerno vre. Špinačo kuhaj vedno odkrito. Odkrita špinača ostane lepo zelena, a če jo kuhaš pokrito, porjavi.

Solato dobro operi v štirih do šestih vodah, da jo očistiš prsti, raznega mirčesa in druge nesnage, ki jo je na solati največ. Zlasti rade zaležejo nanjo svoja jajčeca gliste.

Skrbno pripravi vsako jed, ker nosiš odgovornost za zdravje ljudi, katerim kuhaš. Če je kosilo ali večerja dobro kuhana, skrbno pripravljena in četudi preprosta, so zadovoljni vsi člani družine, ker ljubezen gre skozi želodec, pravi star pregovor.

Za kuhinjo

Pečen kozliček. Kozlička operi in obreži ves loj in kožice, nato popari. Ko se je meso shladilo, ga dobro nadrgni s sesekljano čebulo, česnom, poprom in soljo ter položi na vročo mast. Med pečenjem pridno polivaj s sokom in po potrebi prilij večkrat malo vode. Ko je pečeno, razreži pečenko in jo oblij s precejnim sokom.

Drobne pogačice. Mešaj, da naraste: 25 dek sirovega masla, 4 rumenjake, 15 dek sladkorja in naribano lupinico ene limone. Nato primešaj 34 dek moke. Sedaj testo zvrni na desko, posuto z moko, malo premesi in oblikuj za debel oreh velike kroglice. Te kroglice položi na pekačo, posuto z moko. V vsako kroglico utisni v sredino z ročajem kuhalnice majhno vdolbino. V to vdolbino potresi malo sladkorja, zmešanega z zrezanimi mandeljni, in speci. Ko so pogačice pečene, daj v vsako jamico malo poljubne mezge.

Omeleta za štiri osebe. Drobno sesekljaj 15 dek kuhane, ne premastne gnjati. Šest jajc, tri žlice sladke smetane ali mleka, malo popra in soli v lončku dobro žvrkljaj. V plitvi ponvi za omelete razbeli mast, na mast stresi sesekljano gnjat, premešaj in polij z žvrkljanimi jajci. Med pečenjem večkrat premešaj, da se jajca strdijo. Ko je omeleta pečena, jo z nožem zavij, zvrni na topel krožnik in daj hitro na mizo. Zraven daš še solato.

Pomarančna torta. Mešaj, da naraste: 14 dek sladkorja, 4 rumenjake in od pol pomaranče naribano lupinico. Nato primešaj 14 dek olupljenih zmletih mandeljnov, sok pol pomaranče, 4 deke s pomarančnim sokom poškopljenih drobtin in nazadnje še sneg štirih beljakov. Tortni model dobro pomazi in potresi z drobtinami, zlij noter testo, ga razravnaj in speci. Pečeno in hladno torto prereži in jo nadevaj s kremo. **K r e m a:** Mešaj, da se speni, dva rumenjaka, 8 dek sirovega masla, 10 dek sladkorja in naribano lupinico ene pomaranče. Ko si dobro umešala, nadevaj torto. Sedaj pripravi še led. **L e d:** 10 dek sladkorja, dve žlici vode in sok ene pomaranče, to skupaj zavri, odstavi in mešaje stresi zraven še 10 dek sladkorja in mešaj, da se zgosti in shladi. Nato oblij torto. Led osuši v topli kuhinji. Po vrhu leda obloži torto v obliki venca s pomarančnimi krlji, v sredini pa napravi zvezdo.

Pečeni zrezki. Goveje meso (od križa) nareži na zrezke, jih potolci in osoli ter na vroči masti hitro opeci. Opečene deni na topel krožnik in jih pokrij. V sok pa potresi dve žlici moke in ko moka porumeni, stresi še od pol limone drobno narezane lupinice in zalij z vodo ali juho. Sedaj položi zrezke v sok in jih polij s četrt litra kisle smetane, dodaj še 10 zrezanih kaper, za oreh sirovega masla in po potrebi še osoli. Ko vro zrezki v soku četrt ure, so gotovi. Daš z dušnim rižem na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **25letnico vladanja angleškega kralja Jurija V.** v ponedeljek je ves London proslavil izredno svečano in s tem pokazal, kako priljubljen je angleški vladar med angleškim narodom. Slavnostnega spreveda po londonskih ulicah se je udeležila milijonska množica. Vodil je slavnostni spreved ministrski predsednik Macdonald. Kraljevska dvojica se je vozila med ljudmi v odprti kočiji, v katero je bilo vpreženih šest belcev, in je bila vsepovsod deležna viharnih počastitev. London je bil ves v zastavah in zelenju. Popoldne se je kralj s kratkim nagovorom zahvalil po radiu za izkazane počastitve. Naj še omenimo, da se je ob 25letnici vladanja angleškega kralja Jurija V. vršila v Beogradu v saborni cerkvi svečana služba božja, ki jo je opravil patrijarh Varnava. Udeležili so se je med drugimi odličniki Nj. Vis. knez namestnik Pavle, kneginja Olga, kraljeva namestnika gg. dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić s člani vlade in vojaški dostojanstveniki.

× **Francoski ministrski predsednik Flandin se je nevarno ponesrečil.** Dne 4. t. m. kmalu po dvanajsti uri je francoski ministrski predsednik Flandin zapustil Pariz v spremstvu svoje žene, hčerke in tajnika Vineya. Potoval je v Domchy v južni Franciji, kjer je župan in kjer so se potem v nedeljo vršile občinske volitve. Avtomobil je vozil z veliko brzino. Pred mestom Auxerrejem se je pa predsednikov avto srečal z avtomobilom lyonskega poslanca Renautoura, ki se je peljal tudi v svojo volilno občino. Predsednikov avto je z vso brzino zavozil v ta avto in sunek je bil tolik, da je Flandin padel iz avtomobila v velikem loku. Obležal je na tleh z zlomljeno roko in veliko rano na glavi. Flandinova soproga je tudi padla iz avtomobila, toda ni bila ranjena. Flandinova hčerka je bila laže poškodovana. Tajnik Viney pa je dobil zelo občutne poškodbe. Predsednik Flandina in njegovega tajnika so takoj prepeljali v bližnjo bolnišnico. Dopišnik «Petit Parisien» sporoča, da se je nesreča zgodila točno ob 18. Zdravniki so v bolnišnici takoj pregledali oba ranjenca. Dopišniku «Petit Parisien» je bilo izjavljeno, da je stanje predsednika Flandina zelo resno. Pri tajniku Vineyu so morali izvršiti prenos krvi.

× **Venizelos obsojen na smrt.** Vojno sodišče v Atenah je obsodilo na smrt pobegle voditelje grškega upora: Venizelosa, Plastirasa, Konduriotisa in Tasnakisa. Venizelosov sin, ki je prav tako pobegnil, je bil obsojen na deset let ječe, Gonatas na pet let, poslanec Burduras na 15 let. Kafandaris, Papanastasiu in direktor lista «Elefteron Vima» Lambrakis in dolga vrsta drugih obtožencev so bili oproščeni. Premoženje vseh obsojencev je zaplenjeno v korist državne blagajne.

× **Huda zima na Poljskem v začetku maja.** Po vsej Poljski je prve dni maja zapadel debel sneg, tako da je bil v zastoju ves promet. Celo v Varšavi so morali ustaviti cestni promet z vozovi, avtomobili in tramvajmi, ker so bile ulice zatrpane s snegom. V bolnišnicah je bilo 16 ljudi, ki so se zaradi poledice polomili roke in noge. V Galiciji je zmrazilo zaradi nenavadno ostrega mraza mnogo divjačine. Posebno so trpele ptice.

× **Praga—Moskva v devetih urah.** Te dni odlete v Moskvo zastopniki češkoslovaškega civilnega letalstva, da uredijo vse potrebno glede otvoritve zračne proge Praga—Moskva. Pot po železnici traja iz Prage do Moskve nad dva dni, po zraku pa bo trajala komaj devet ur. 800 km nove zračne proge bo držalo nad Češkoslovaško. Če bi držala zračna pot preko Varšave, bi bila manj praktična, saj bi je šlo samo 150 km nad češkoslovaškim ozemljem. Tako bo pa držala preko Užhoroda in Kijeva in od 1. junija bo navezana nanjo zračna proga Bratislava—Dunaj, tako da nastane zračna zveza Dunaj—Užhorod—

Moskva, ki bo pritegnila tudi zračni promet iz severne Italije, Švice, južne Nemčije in južne Francije. Letos bo vzdrževala promet na novi progi samo češkoslovaška družba.

× **Prva smrtna kazen za ugrabitev.** Vrhovno sodišče ameriške države Missourija je zavrnilo vzklic 32letnega Walterja Geea, ki je bil obsojen na smrt zaradi ugrabitve. Vrhovno sodišče je odredilo, da bo Gee 10. t. m. obešen. To bo v Ameriki prva smrtna kazen za ugrabitev. Država Missourija je uvedla smrtno kazen za ugrabitev že pred 32 leti, toda ta zakon še ni prišel do praktične veljave in šele zdaj se bo prvič izvajal. Gee je ugrabil 25. maja leta 1933. s svojimi pomočniki milijonarjevo hčerko v Kansas Cityju Mary Elnyjevo, in sicer naravnost iz njene kopalnice. Ugrabitelji so jo položili v avtomobil, pokrili z odejo in se vozili z njo skozi vse mesto. Zaprli so jo v predmestju v klet in jo priklenili z verigo k steni. Gee se je potem pogajal z njenim očetom glede odkupnine in ko mu je bila izplačana, je milijonarjevo hčerko izpustil. Aretirali so ga v mestu Amavillu, kjer je kupoval nov avto, pa se je zadržal, ker je hotel imeti v avtu tudi radio. Preden je bil pa radio montiran, je policija ugrabitelja prišla. Po razglasitvi smrtne sodbe je Gee preklel poroto in sodnike.

× **Tri dni v zaprtem rovu.** Iz Johannesburga poročajo o naravnost čudežni rešitvi treh rudarjev, ki jih je pri delu v zlatokopu zalila voda. V trenutku nesreče je bilo pod zemljo 43 rudarjev. Voda je tako naglo zalila rov, da se ni mogel rešiti niti eden. Šele čez tri dni so našli reševalci dva belokožca in enega domačina. Tiščali so se v nekem oboku nad vodo, ki je ostala zaprta nesreči. Reševalci so morali delati celih 24 ur, preden so dospeli do ponesrečencev. Trije dnevi letništva pod zemljo so triletno močno izčrpali, vendar pa bodo okrevali.

× **V salzburških hribih so videli zmaja.** Mnogo se je že pisalo o predpotopnem zmaju v nekem jezeru (Loch Ness) na Škotskem. Zdaj pa prihajajo vesti o zmaju, ki baje živi nekje v gorah na Salzburškem. Čudne zveri doslej sicer še niso ujeli, pripovedujejo pa o njej, da je ogromna. Že leta 1779. je baje kmet Hans Fuchs iz Unkena pri Salzburgu naletel v nekem gozdu, ko je nabiral jagode, na neko predpotopno zver. Ko je kmet zagledal pošast, se je naglo vrgel na tla in zadržal dih, ker bljuva po ljudski veri ta zver strupene pline, ki človeka zaduše. Toda strupeni dih zveri ga vendarle ni umoril in na njegovo srečanje s pošastjo spominja v salzburškem muzeju neka preprosta slika nenavadnega strašila. Zdaj pa je ta zgodba na novo oživelela. Neki fotograf je poslal berlinskimi časopisom fotografijo, ki jo je sam posnel v gorah in predstavlja zmaja. Slika je sicer malo nejasna, je pa vendar napotila mnoge, da iščejo neznanu pošast. Fotograf, ki je napravil posnetek, pripoveduje, kako je doživel čisto nepričakovano neprijetno srečanje. Zazdelo se mu je, da je padel predenj hlod, toda že trenutek nato je z grozo opazil, da to ni hlod, ampak nenavadna žival. Od njega je bila oddaljena samo kakih deset metrov, vendar je imel fotograf toliko poguma, da je takoj segel po fotografskem aparatu in pošast fotografiral. Fotografiranje je žival preplašilo ali pa razdražilo, da je dajala neke piskajoče glasove. Fotograf se je tega tako prestrašil, da je pobegnil kakor brez uma. Ko se je ustavil in obrnil, je opazil, kako se je pošast skakaje bližala neki jami. Po fotografiranju opisuje, da je bila žival dolga približno en meter, na najširšem mestu pa debela okoli 25 cm. Po obliki je bila zelo podobna kratki in debeli kači. Imela pa je noge, vsaj sprednje je fotograf prav razločno videl. Barve je bila sive s svetlimi in temnimi pegami. Telo je imela pokrito z luski. Zna teči in skakati in je pri tem precej urna. Rep ima kratek in koničast, a pogled ji je srep. Prav verjetno je seveda, da je ta zmaj le vabljenje tujcev v salzburška letovišča.

× **Otroški voziček z godbo.** V Rimu je prišel v navado otroški voziček, ki ima pri vznožju vdelan majhen gramofonček. Če mamica hoče

TUDI VI BOSTE

od veselja objeli pismonošo, ko Vam bo prinesel zavitek od Trgovskega doma Sternecki — ampak prej je treba pisati po nove vzorce svile, volne, cefirja, tiskanine, etamina, modrovine in drugih raznih modernih tkanin za damske, dekliške in otroške obleke. Cene so zopet zelo znižane, izbira pa je ogromna.

TRGOVSKI · DOM
Sternecki Celje
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK št. 97

Vzorci in veliki ilustrirani cenik zastoj.

uspavati otročička, ni več treba, da bi mu sama prepevala uspavanko, ampak sproži vzmet in gramofon zapoje uspavanko. Matere in otroci se baje tega izuma vesele.

× **Največja palača na svetu.** Z največjo in najlepšo palačo sveta se lahko ponaša Italija. Vatikanska rezidenca, v kateri je 1100 prostorov raznih velikosti, 800 velikih in 200 manjših stopnišč, je največja in najlepša palača sveta.

× **Cvetlica za smeh.** Čudna rastlina rase v Arabiji, kjer jo imenujejo «rožo smejanja». Rastlina ni visoka. Njeno cvetje je rumeno. Iz njega se razvijejo do tri semenska zrna. Ta zrna Arabci suše, meljejo v droben prah ter ta prah nosljajo kakor tobak. Kdor ponoslja ščepec tega prahu, se mu začne goditi tako kakor tistemu, ki je vdihoval plin za smejanje. Najprej se smeje, potem začne plesati in noret, kakor bi bil pijan. Čez nekaj časa pa pretirana veselost preneha in človek začne na ves glas smričati.

× **Mrtvaški stolp v Turkestanu.** V Turkestanu blizu Buhare stoji zanimiv stolp. Poslopje iz desetega stoletja ima obliko zelo tankega in visokega stožca. V višino meri 70 m, ob tleh pa znaša premer 14 m. Kakor svoje dni v Rimu Tarpejska pečina, tako je služil mrtvaški minaret za usmrčenje na smrt obsojenih. S ploščadi na vrhu so namreč pehali v globino vse tiste, ki jih je zadel huda emirjeva sodba. Ob pečinah na tleh se je truplo vsakega zločinca zdrobilo kakor steklo. Leta 1837. so iz Vzhodne Indije poslali dva oficirja v Turkestan z nalogo, da bi preučila tamkajšnje vojaške razmere. Na ukaz emirja iz Buhare pa so oba oficirja zaprli v temnico, naposled pa ju pahnili z mrtvaškega stolpa. Pozneje so to stavbo uporabljali še za usmrčenje morilcev mater in vohovov vse do leta 1911. Je pa v deželi Turkestanu še več takih stolpov. Nekateri se rabijo danes celo za brežične postaje.

× **Mojster tihotapev.** V Syrakusi pri New Yorku so pred dnevi sodili tihotapca Nemca Flegenheimerja, ki je s tihotapstvom toliko zaslužil, da so ga zdaj tožili, ker je utajil za 90.000 dolarjev davkov. V začetku obravnave je državni tožilec sporočil, da je bilo poklicanih k obravnavi mnogo prič, da pa jih 20 ni prišlo. Vse te priče bi bile morale pričati proti obtožencu. Toda več izmed njih so zadnje dni našli umorjenih, večina pa je potem iz strahu pobegnila. Flegenheimer je leta 1930., ko je bila še alkoholna prepoved, tihotapil pivo tako na debelo, da je imel samo v enem letu za dva milijona dolarjev prometa. Flegenheimer je vodil tihotapsko organizacijo iz svoje močno utrjene hiše v newyorškem predmestju Bronxu. Flegenheimerjeva tihotapska organizacija je imela skrivne pivovarne, tovarne avtomobile in vse potrebno. To tihotapsko središče je Flegenheimer sam uredil in ga zavaroval. Ako je kdo hotel priti k njemu in ni bil zaželen, je imel tako urejeno, da se je tujec ujel med jeklena vrata, ki so se pred njim in za njim sama od sebe zaloputnila.

× **Razočaranje slepca, ki so mu vrnili vid.** David Williams, ki je oslepel, ko sta mu bili dve

leti, je bil te dni operiran. Operiral ga je profesor dr. Tudor Thomas v Londonu. Operacija se je posrečila in David Williams, ki mu je zdaj 20 let, spet vidi, čeprav ne povsem dobro. Vso svojo mladost je preživel v neki vasi in zdaj se učil čevljarstva v zavodu za slepce. Ko mu je zdravnik vrnil vid, je izjavil, da je zelo razočaran. Ker si je predstavljal človeške obraze drugače. Svojemu varuhu piše: «Tu sem zelo srečen in upam, da bo vse dobro. Izprehajal sem se večkrat po Londonu, toda bil sem zelo razočaran od pogledu na človeške obraze. Mislil sem, da so ljudje mnogo lepši. Človeka sem si predstavljal od pete do glave podoba kola. O debelih ljudeh sem pa mislil, da imajo obliko sodčka. Vse, kar vidim, je novo in svojih misli kar ne morem zbrati. Kar bom dobro videl, upam, da postanem umetnik, da bom mogel slikati človeške obraze tako, kakor sem si jih zamislil, ko sem bil še slep.

Listnica uredništva

Globoko. Glede odpustitve tako majhne kazni se obrnite naravnost na sresko načelstvo, kjer vas bodo gotovo prav poučili, ali se tudi vam lahko odpusti kazen.

Logarovci. Za prizadetega je boljše, če se taka reč ne obravnava v listu. Porazgovorite se med seboj.

Pristava. Zgodba je premalenkostna.

Žabljek. Vaš dopis je tako nerazločen, da ga je težavno prebrati in dognati iz njega jedro vsebine.

Rešitev ugank iz velikonočne številke

Zid: Mačka spredaj liže, zadaj praska.

Posetnica: Prijatelj «Domovine».

Računska uganka: Prvi je imel 120, drugi pa 80 dinarjev.

Številnica: Številke 1 do 25 (ključ!) zamenjaj s črkami A do Z (a = 1, b = 2, c = 3, č = 4 itd.), pa dobiš: Mladost je norost, čez jarek skače, kjer je most.

Šaljivka: Sokol. Odreži glavo — prvo črko — in rep — zadnjo črko, pa ti bo ostalo «oko».

Črkovnica: Začneš v spodnjem levem kotu in čitaš potem počez v smeri puščice: Največ sveta otrokom sliši Slave.

Naše uganke so, kakor vidimo, delale luđe preglavice ugankarjem. Od vseh rešitev, ki smo jih prejeli, sta vse pravilno rešila edino Ignac Pivec iz Vrat pri Javorju in Franc Stiglic od Sv. Primoža pri Ljubnem ob Savinji. Pet jih je potem pravilno rešil Franc Kramžar, upokojeni rudar iz Gladbecka v Nemčiji. Po več so jih rešili še: Olga Kežmanova iz Kapel pri Dobovi, Marija Bogatajeva iz Kranja in Marija Drnovškova iz Lok pri Trbovljah. Drugi ugankarji so žal rešili pravilno le po eno ali tudi nobene uganke.

Kodak kamera, ki stane samo Din 75

Naposled je le prišel čas, ko si bo lahko vsakdo nabavil fotografsko kamero. Sedaj si lahko tudi Vi privoščite vse veselje, ki ga drugi že uživajo pri fotografiranju.

Kodak Baby-Brownie

kamera je tako enostavna pri uporabi, da tudi otrok posnema z njo dobre slike. Zahtevajte od najbližjega trgovca s fotografskimi potrebščinami, da Vam pokaže Kodak Baby-Brownie kamero. Format slike je zelo lep, velikost pa 4 x 6,5 cm. Uporabljajte vedno Kodakove ali Pathejeve filme, s katerimi boste dosegli dobre posnetke.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Moč navade.

Deset let je zahajal vsak večer k ženi svojega prijatelja. Ko je prijatelj umrl, so vsi mislili, da se bo z vdovo poročil. Tega pa ni storil. Nekoč so ga vprašali, zakaj se ne oženi s prijateljevo vdovo.

«Kje bi pa preživel večere, če bi se oženil z njo?» je odgovoril.

Cigan in kokoši.

Vprašali so starega cigana, kakšne kokoši se mu vidijo lepše, bele ali črne.

«Vsaka vrsta ima svoje prednosti,» je odgovoril, «belo človek laže najde, črno pa laže skriva...»

Nežen ljubimec.

Prodajalec orožja: «Kakšnega kalibra naj bodo šibre?»

Nesrečno zaljubljeni: «Ne predebele, ker jih kupujem za nežen spol.»

V šoli.

Učitelj: «Če ti dá mati dvajset dinarjev in ti naroči kupiti v trgovini za petnajst dinarjev sladkorja, koliko dobiš nazaj?»

Mihec: «Nič.»

Učitelj: «Kako to?»

Mihec: «Ker smo trgovcu dolžni pet dinarjev.»

Advokatov sinko.

Učitelj pokara advokatovega sinčka, ker ni dovolj marljiv. «Če se kmalu ne poboljšaš,» mu zagrozi, «pojdem k tvojemu očki in se pomenim z njim.»

«Jaz bi na vašem mestu tega ne storil, ker moj očka računa za vsak nasvet 50 Din.»

Razumljivo.

A: «Zakaj pa zmerom hočeš več jesti kakor jaz?»

B: «Zato, ker sem dve leti starejši od tebe!»

A: «Vidiš, prav zato bi moral manj jesti, saj si začel jesti celi dve leti pred menoj!»

Pomota.

Urša: «Vaš mož je prišel ponoči zelo pozno domov.»

Neža: «Kaj ste ga tudi vi slišali?»

Urša: «Njega ne, pač pa vas.»

Moderni nomadi.

Učiteljica: «Torej ljudje, ki brez miru potujejo iz kraja v kraj, se imenujejo nomadi. Kdo zna povedati kakšen primer?»

Nežica: «Služkinje.»

Poznavalec žen.

Gašper: «Pomisli, ko sem prišel včeraj domov, mi je pripravila žena, ne da bi kaj rekel, copate, zakurila je v peči, natlačila mi pipo...»

Boltežar: «To je lepo. No, in koliko stane njen novi klobuk?»

Pomladno prebujenje.

Stric: «Mihec, ali mi lahko poveš, zakaj nam je pomladi tako lahko pri srcu?»

Mihec: «Ker nam ni treba več nositi zimske obleke!»

Otroška usta.

Mamica: «Ti lenoba, ali te ni sram, da še ležiš, ko ti že solnce sije na posteljo!»

Sinko: «Mamica, ali lahko še malo poležim in se sramujem?»

V šoli.

«Koliko let šteje človek, ki se je rodil leta 1895.?» vpraša učiteljica učenca.

«To je odvisno od tega, ali je moški ali ženska,» odgovori učenec.

Prisego držl.

A: «Prisegel sem svoji ženi, da ne bom več ponoči hodil domov.»

B: «In držiš prisego?»

A: «Seveda jo držim. Zdaj prihajam domov zjutraj...»

Dober odgovor.

A: «Ali vas ne moti bradavica na nosu?»

B: «Bradavica me ne moti, pač pa me moti, da se vsak bedak obregne ob njo.»

Zaušnico bi že lahko oddal.

Blagajnik (davkarje z dežele vrnivšemu se izterjevalcu): «To, kar ste oddali denarja, je manj, kakor bi bili morali izterjati. Ali je to vse, kar ste dobili?»

Izterjevalec: «Gospod blagajnik, oddal bi vam lahko še nekaj, ako je vaša želja — krepko zaušnico, ki sem jih dobil od kmetov v hribih.»

110

Vabilo

na 41. redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice
pri Mariji Snežni na Velki,

G. Z. Z. N. Z.,

ki bo v soboto dne 18. maja 1935. ob 14. uri
v zadržni pisarni.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelnštva in nadzorništva.
- 2.) Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- 3.) Odobritev računskega zaključka za leto 1934.
- 4.) Volitev načelnštva in nadzorništva.
- 5.) Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu članov, odnosno zastopanih deležev.

Načelnštvo.

Izgubljen prst vendar rešena noga

«Bolečine nog
so vedno nevarne»
pravi zdravnik

Preglejte svoje noge še nocoj! Išcite naslednje simptome: rdečica in občutljivost med prsti, koža na nogah je lahko vlažna, razpokana ali luskinasta z neprijetnim vonjem in neznošno srbečico. Če se to zanemari, lahko nastane nevarna bolezen nog. To je nekdo moral plačati z izgubo prsta, predno je prišel z primernim zdravljenjem. Ukrenite takoj, kar je potrebno. Pomočite noge v toplo vodo, kateri ste dodali dovoljno količino Saltrat Rodella, da je voda postala bela. Ta močno antiseptična kisikova kopel za noge učinkuje takoj. Kisik prodre v znojnice ter uničuje tisočere skrite klice. Vnetje takoj preneha, razpokline pa zacelijo. Ta zdravilna sol prodre do korenin kurjih oces ki jih lahko potem brez bolečin s prsti odstranite. Debela koža pa se tako zmehča, da jo lahko odstranite z nohtom. Ta kisikova kopel za noge obnovi krvni obtok, krepi slabotne sklepe ter vrača zdravje bolnim nogam. Saltrat Rodell se prodaja v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah po neznatni ceni.

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalci lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 22-C, Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

69-
DIN.

138-
DIN.

69-
DIN.

Brezplačen
POUK
IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL-HEROLD ZAL. MARIBOR št. 104

TOVARNE GLASBIL

MALI OGLASI

Posnemalnike in brzoparilnike
daje na obročna odplačila «Tehna», Ljubljana,
Mestni trg št. 25. Sprejema potnike. 81

Izredno dobro in poceni
dobite oblačila, moško perilo itd. pri Preskerju v
Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 14.

Popolnoma brezplačno
dobite začetek prekrasnega romana «V naročju
sreče», če še danes pišete upravi «Družinskega
tednika» v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 28/1.